ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

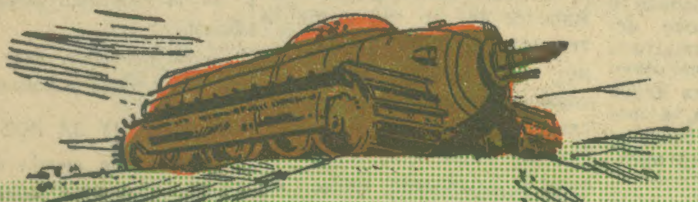
20 ДИНАРА 1952

Година XXIII — Број 472
Субота, 14. јануар 1961.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

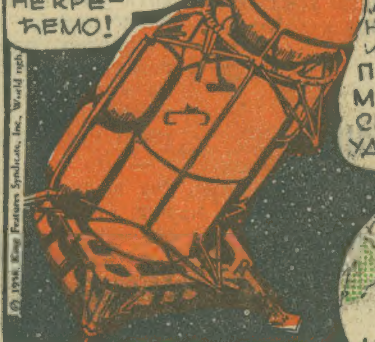

ФЛАШ ГОРДОН

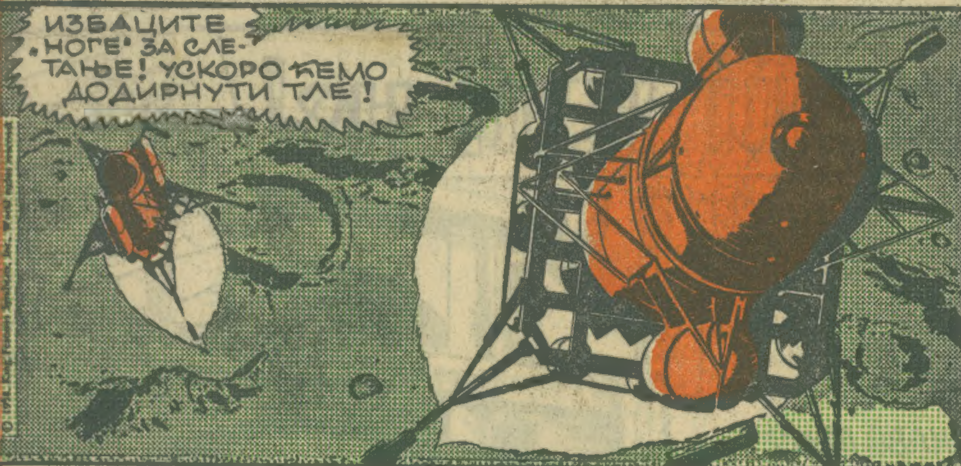

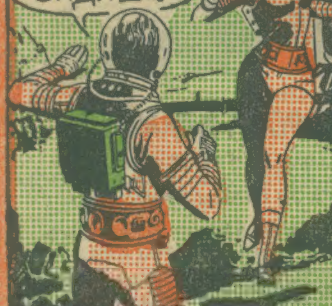

НАСТАВИЋЕ СЕ

У ОВОМ БРОЈУ

НЕ ВИДИ...

Шиљу заболеле очи па отишао лекару. После извесног времена лекар му рече:

— Сад можете сматрати да сте оздравили.

— Немам тај утисак.

— По чему то?

— Зато што не видим како ћу вам платити.

ОН СЕ ВОЗИ МОТОРНИМ ЧАМЦЕМ

На часу гимнастике учитељ објашњава деци правила веслања.

— Замислите да се налазите у чамцу и да веслате... један... два... хо-рук!

Сва деца вежбају само се Раја није ни помакао.

— Зашто и ти Рајо не вежбаш с нама? — љути се учитељ.

— Ја се возим моторним чамцем.

НА КЛИЗАЉКАМА У НОВУ ГОДИНУ

Крај старе и почетак нове године слави се код разних народа на разне начине. У немачкој покрајини Вестфалији откуцавање поноћи и наступање новог лета људи дочекују стојећи на столицама или столовима. Кад часовник престане да откуцава они скачу са њих „у срећу" — како се каже — да би их у новој години срећа пратила.

У неким крајевима јужне Аустрије задржао се у селима чудан новогодишњи обичај. Најмлађем или најглупљем од кућне чељади стављају на главу венац од сламе и истерају га из куће. Кад он добро поодмакне, младићи и девојке крену у потеру за њим и онај ко га ухвати — обично се удеси да то буде нека девојка — током читаве године сматра се као нека врста старешине међу млађим члановима домаћинства.

У многим крајевима Швајцарске онога који на сам дан нове године последњи устане из постеље и последњи дође за трпезу читавог тог дана зову именом „Зилвестер" и праве шале на његов рачун. Овај стари обичај није без свог смисла: сви се труде да нову годину почну тиме што ће устати што раније да би показали како су спремни да све своје послове и дужности увек обављају на време и без закашњења.

У Холандији, нарочито у њеној северној покрајини Фризланду, у нову годину се улази на — клизаљкама. Реке, канали и море, све је под дебелим ледом. Фризланд многи сматрају постојбином клизаљки. И данас се у тамошњим селима могу видети клизаљке какве су се употребљавале пре много векова: од дрвета с гвозденом или челичном металном шином по средини, које се опутама везују за ногу.

Уочи нове године дечаци и девојчице лично разносе честитке које су сами нацртали и обојили. Пошто честитку треба да добије свака тетка и бака, стриц и деда, а они често живе у другом селу, то се разношење честитки претвара у утакмицу у трчању на клизаљкама. Дечаци и девојчице се договоре и сви истог дана одлазе у одређено село да сродницима уруче своје честитке. Тај одлазак уствари је права трка јер дете које стигне прво добија читаву гомилу слаткиша и разних других поклона. Ове трке омладине од једног села до другог одржавају се увек на клизаљкама јер се за тркачку стазу бира какав залеђени поток, језеро или канал.

Али, становници Фризланда не задовољавају се само овим омладинским клизачким такмичењима. Другог дана нове године у клизачким тркама надмећу се жене. Одевене у своју живописну народну ношњу све жене из села искупе се на најближој залеђеној води. Награду не односи она која је прва у заједничкој трци прошла кроз циљ, већ она која је победила шездесет до осамдесет конкуренткиња. Наиме, у појединим тркама такмиче се две до три особе и тек она која победи у финалној трци добија венац од сламног цвећа и бива крунисана за краљицу нове године. Новогодишње трке жена на леду у Холандији веома су стар обичај: постојао је још у 17. веку, а можда и раније.

ПРВА У ЕВРОПИ

Према последњим статистичким подацима, Белгија је најгушће насељена земља у Европи: на једном квадратном километру живи просечно 297 становника. У појединим подручјима, нарочито у индустријским рејонима насељеност је још већа. Рекорд држи град Шарлроа са околином где живи по 500 лица на квадратном километру.

ТРАЈНИЈЕ ЈЕЛКЕ

Овогодишње јелке у Америци дуго ће задржати своје зелене иглице. Како доноси један часопис за хемију, у шупљину постоља за јелку, која је од пластичне масе, сипа се нека недавно пронађена синтетична хранљива течност коју дрво упија и разноси по целом стаблу, до самих иглица. На тај начин иглице се хране и не опадају иако се дрво налази у топлој соби.

*

ЗБОГ ИНСПИРАЦИЈЕ

Прича се да је Маскањи носио чарапе различите боје: једну тамну, а другу светлу.

— Зашто, маестро, носите разнобојне чарапе? — питали су га познаници.

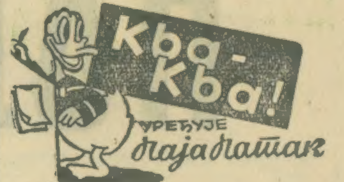
— Кад размишљам о новој композицији увек гледам у земљу, па тако највише и у ноге; рефлекси боја дају ми потребно расположење и инспирацију.

ПИСАЦ И ЧИТАТЕЉКА

Један писац, при крају живота, одштампао је своју аутобиографију и отпутовао у планинско одмаралиште. У парку, не очекујући да ће га ма ко препознати, безбрижно је шетао кад му приђе једна млада девојка:

— До сада сам прочитала све ваше књиге, — рече му она, — а сада сам на почетку откривања вашег живота.

— Драго дете, — одговори писац — верујте да вам завидим. Толико бих желео да сам на вашем месту.

КО ЈЕ ЛЕПШИ?

Хорације и Белка препиру се ко је лепши: да ли млади људи или младе девојке.

— Ја налазим да су младе девојке лепше! — каже на крају разговора Хорације.

— Па природно! — радује се Белка.

— Не природно, него вештачки! — допуњује је Хорације.

КУПИЋЕ МУ ЗА РОЂЕНДАН

— Ујка Пајо, купићу ти за рођендан једну лепу муштиклу од морске пене — хвали се Гаја.

— Хвала, али ја већ имам једну! — брани се ујка Паја.

— Имаш... Којешта!.. Имао си је, јер ја сам је баш малочас разбио.

Ripley's Веровали или не!

ЖЕНА КОЈА ЈЕ УВЕК НОСИЛА ЦРНИНУ

ЛЕДИ ЕЛИЗАБЕТА СКЕЛС
— КОЈА ЈЕ УМРЛА 1474 КАО ПОСЛЕДЊИ ИЗДАНАК СВОЈЕ ПОРОДИЦЕ — НИКАД НИЈЕ СКИДАЛА ЦРНИНУ
БРАТ ЈОЈ ЈЕ ПОГИНУО У ДВОБОЈУ, ОТАЦ УБИЈЕН, А ОД СЕКИРЕ ЏЕЛАТА СТРАДАЛИ СУ ЈОЈ ПРВИ И ДРУГИ МУЖ, СВЕКАР, ДЕВЕР И ДВА НЕЋАКА!

ВРУЋА МУЗИКА

КИНЕЗИ ИМАЈУ ДРВЕНЕ БУБЊЕВЕ У ОБЛИКУ РИБЕ КОЈИ НАЈБОЉЕ ЗВУЧЕ КАД СЕ НАПУНЕ КЉУЧАЛОМ ВОДОМ

КАМЕНО БОДЉИКАВО ПРАСЕ

— ВАЈАРСКО ДЕЛО ПРИРОДЕ У ЦЕНТРАЛНОМ КОЛОРАДУ

ЈЕДНО ПОЉЕ ОД ДВА АКРА У СОСТОНУ (ЕНГЛЕСКА) КОЈЕ ЈЕ 1613 ГОДИНЕ ОСТАВИО СЕЛУ ЏОН ХАНТИНГТОН ЗАСЕЈАВАНО ЈЕ ГРАШКОМ 347 ГОДИНА — ЗБОГ ТОГА ШТО ЈЕ ХАНТИНГТОН ЈЕДНОМ ВИДЕО КАКО СУ УХАПСИЛИ ЈЕДНУ УДОВИЦУ КОЈА ЈЕ УКРАЛА НЕКОЛИКО МАХУНА ГРАШКА!

ВЛАДАР ЧИЈИ ЈЕ ПРЕСТО БИО ЗАТВОРСКА ЋЕЛИЈА!

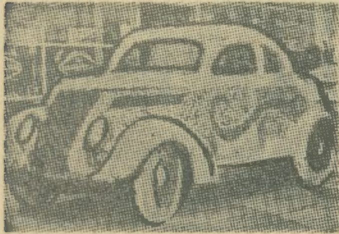
ЗАФЕР (1173-1226) КОЈИ ЈЕ НАСЛЕДИО СВОГ ОЦА КАО КАЛИФ ЕГИПТА, ВЛАДАО ЈЕ НАЈБОГАТИЈИМ КРАЉЕВСТВОМ НА СВЕТУ ИЗ ЗАТВОРА У КОМЕ ГА ЈЕ ОТАЦ ДРЖАО 40 ГОДИНА
ЧАК И КАД ЈЕ ПОСТАО КАЛИФ ЗАФЕР ЈЕ НАСТАВИО ДА НОСИ ЗАТВОРСКУ ОДЕЋУ И ДА ЖИВИ У ИСТОЈ ЋЕЛИЈИ ГДЕ ЈЕ ОСТАО СВЕ ДО СМРТИ — 10. ЈУЛА 1226
— ЕГИПТОМ ЈЕ ВЛАДАО СВЕГА 9 МЕСЕЦИ.

ЖИВИ СПУТНИК ЗА МОРСКЕ ДУБИНЕ

Димитриј Ребиков, светски шампион у дубини подморског роњења без маске, изјавио је да ће отпутовати на Средоземно море да са дна вади старе грчке амфоре које су рониоци ископавали из песка само уз помоћ направа са резервним кисеоником. Енглеска штампа назвала је Ребикова живим спутником морских дубина.

АУТОМОБИЛ ДЕКОРИСАН ПОВРЋЕМ

Млади холивудски глумац Ђулијус Џонсон је целих шест недеља декорисао свој Форд из 1938. године: лепио је паприке, боранију и дру-

го поврће по његовој површини. После завршеног посла је изјавио да се не би ни за хиљаду долара поново прихватио овога. Поред свега његова кола имају један „мали“ недостаак: кад пада киша Џонсон остаје код куће да се не би одлепили и отпали украси.

КУПАТИЛО ЗА КОЊЕ

Поред других занимљивих ствари у свету постоји и купатило за коње. Оно се налази у месту Тејакулу на острву Балију. Купатило је украшено рељефима и многи очевици кажу да је раскошније уређено него многа купатила за људе.

ЗРНА ЗНАЊА...

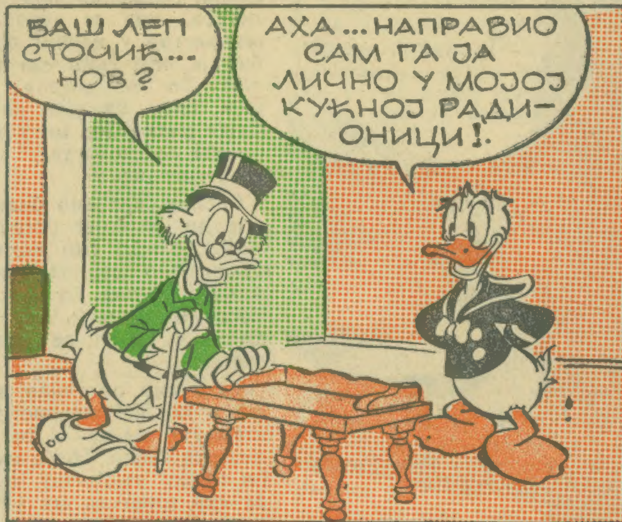
„Кад се кеса до дна испразни, онда је доцкан штедети“ — Сенека.

„Највеће лажи често се изговоре у највећој тишини“ — Стивенсон.

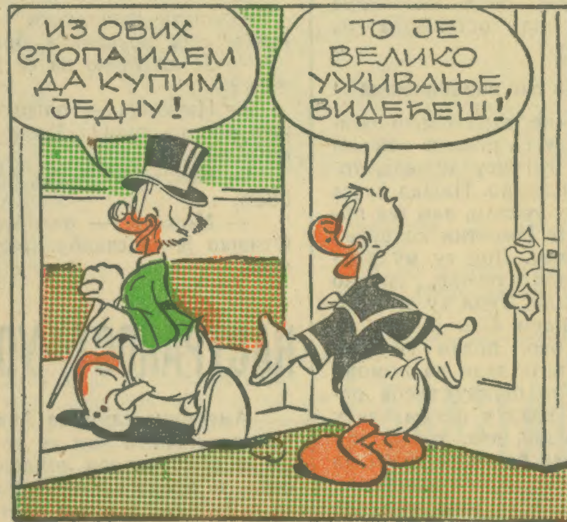
„Захвално срце није само највећа врлина, него је и извор свих врлина“ — Цицерон.

„Прва и последња ствар која се тражи од генија јесте љубав према истини“ — Гете.

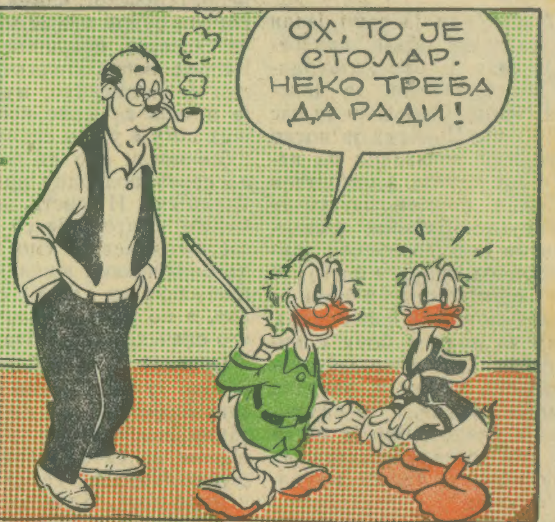

БУКА КАО КАЗНА

Још 500 година пре наше ере Кинези су за криповерце пронашли страшну смртну казну: убијали су их помоћу неподношљиве буке. Научници су, међутим, тек последњих година утврдили да смрт наступа ако се људски организам одређено време изложи буци која је јача од 250 фонова

ОБЈАШЊЕЊЕ

Туен, баштован ботаничке баште у Паризу, нареди једном слузи који је био врло простодушан да однесе Бифону две прве веома лепе смокве. Успут слуга дође у искушење и поједе једну. Бифон је знао да треба да прими две смокве, па затражи и другу од слуге. Овај му призна своју грешку.

— Па, како си то могао да учиниш! — повика Бифон Слуга узе смокву испред њега, стави је у уста и рече:
— Овако.

МЕСЕЦ ЈЕ НАШ“

Пре него што ма ко пође на Месец становници острва Малмал са Нове Гвинеје желе да им се призна да је Месец њихова својина. Због чега они полажу право на њега поверио је приповедач Аиу кореспонденту шведског листа „Дагенс нихетар“:

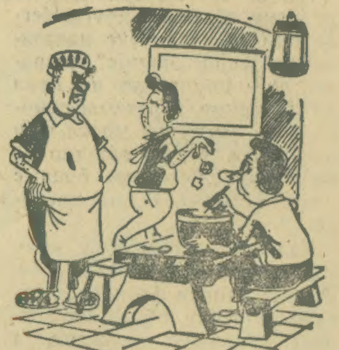
У давна времена становници острва Малмал су ухватили Месец и држали га преко дана затвореног у колиби, коју је чувао један саплеменик Увече су извлачили Мецес из колибе и окачињали га о један високи стуб да би ноћу осветљавао цело село благом светлошћу. Чим би зора свануда Месец је опет затваран у колибу.

Једног дана су сви одрасли морали да оду на посао, а само мали син чувара је остао да пази колибу и Месец. Деца из околине су дошла да се играју са њим, па су тражила да само мало отвори врата да би видела како Месец изгледа по дану.

Малишан је одбијао то из страха од казне, али како су они све више наваљивали, он отшкрину врата — и Месец, ослобођен, искочи напоље Претрча главни сеоски трг и попе се на једно високо дрво. Дечак-чувар је јурнуо за њим, брзо се попео на дрво али га није могао стићи јер је Месец измицао све више и стигао већ до звезда где се и данас налази.

Деца су за Месецом бацала усијано угљевље, да би га ранила и зауставила, али иако су га погодила нису га спречила да оде. Од тих опекотина остале су на њему и данас тамне мрље.

КУСА ШТО СУ ДРУГИ НАДРОБИЛИ

„Куса оно што су му други удробили“ — каже се код неких европских народа за човека који стицајем околности мора да испашта због нечега што су други учинили. Ова изрека потиче из времена кад су у јевтинијим крчмама и свратиштима сви гости јели из истог лонца. Тада је био обичај да се сви остаци с трпезе, комади хлеба на пример, на крају обеда баце у тај лонац. Последњи гост који би остао за столом или који би наишао пошто су остали већ обедовали био је приморан да једе оно што су други у лонац надробили.

ДА СЕ И ОНИ ОДМОРЕ

За време великих свечаности, нарочито верских ритуала и гозби у селима на острву Балију, храну припремају мушкарци а не жене. Жене само помажу у том послу: доносе дрва, воду и пазе ватру.

ПОДВОДНА ШЕТЊА СА ЗАРОБЉЕНИМ НЕМЦЕМ

Доведите „језик"

Довести заробљеника није изузетно тешка ствар; то ће учинити сваки извиђач. Међутим, тог пута при лике су биле такве да то ни је успевало ни најхрабрији ма и најискуснијима.

Од непријатеља нас је делила река, потпуно „откривена" и под сталном присмотром Немаца. Прилази непријатељској обали били су минирани; ако бисмо нођу покушали да чамцем пређемо реку мине би нас разнеле, а дању нисмо могао ни нос да помолиш јер би Немци сместа припуцали. Али, наш командант тражио је да се ухвати и доведе један немачки војник — језик — да би од њега извукао извесна обавештења.

Остајао нам је само један пут до друге обале: дно реке. И тако је нама, гњурцима, допао задатак да доведемо Немца. Одредили су нас шесторицу. Никитин је носио митраљету у навлаци од навоштеног платна, а ми остали гњурачке ножеве затакнуте у округле бакарне кације. Никитин је имао обичан комбинезон од свиле, уместо „тегова" оловни опасач који се држао помоћу нараменица, маску за лице и боцу с кисеоником. Ова лака гњурачка опрема веома је погодна за мање дубине, и то кад вода није хладна. Био је месец јул. Ми остали имали смо нашу обичну, тешку гњурачку опрему.

Злу не требало

Неких 300 метара делило је једну обалу од друге. Негде око средине реке налазило се једно „ничије" острвце: није припадало ни нама ни Немцима. Претходне ноћи, под заштитом мрака, наш извиђачки чамац оставио је на острву неколико боца с кисеоником — злу не требало.

Кад смо загазили у воду дан је већ почео да свиће. Велики камени блокови скривали су нашу обалу од погледа немачких стражара, а дубина на том месту била је прилична тако да нас је вода сместа покрила. Пумпе за ваздух биле су скривене иза стена и Немци их нису могли ни видети ни чути.

Ишли смо без журбе. Ваздух нам је пристизао добро и звиждао крај ушију у такту: један, два, три. Николај је био на челу са телефоном. Ми остали нисмо знали шта он ради — говори ли или пева по обичају — само смо видели како се изнад њега дижу лаки ваздушни мехурови Вођа нашег гњурачког одреда остао је на обали иза једног камена, да мотри непријатељску обалу и да, на основу тих ваздушних мехурова, контролише правац нашег кретања. Наједном Николај је скренуо улево под правим углом. Ми смо га пратили у стопу и осетили да је речна струја постала слабија.

Изненађења су увек могућна

Уколико смо више напредовали утолико је вода постајала бистрија. Већ смо на дну почели да разазнајемо предмете „сувоземног порекла": стари шлем, пробушена порција, разбијена боца...

Успорили смо ход и пажњи во гледали око себе и према површини. Изненађења су увек могућна: на дну мине, а горе, изнад глава, кобилица непријатељског чамца. Подигнутом руком већ је могла да се досегне површина воде. Испред непријатељске обале дно се променило; муљевито је и муљ се диже испод наших ногу а у тим сивим облацима могли смо да налетимо на какву подводну препреку. Стали смо. И заиста, кроз узмућено блато које се полако слегало угледали смо три реда бодљикавих жица који су преграђивали реку све до дна, а по њима прилично густо окачене мине. Шта сад?

Николај је телефонирао и ускоро је низ његово уже за сигнализирање клизнуо неки тамни завежљај: у њему су маказе за сечење жице. Пажљиво, трудећи се да не узнемири воду, Никитин је исекао жицу и направио отвор широк три метра. Прошли смо кроз њега и приближили се обали. Скривени иза не помолили смо из воде само главе. На дванаестак метара од нас налазио се немачки стражар. Иза њега, на гранама неког грма распрострте су једне зелене панталоне. Још даље, можда на педесет метара, у прорeђеном грмљу приметили смо ждрело једног камуфлираног топа.

Било је немогућно изићи из воде: стражар би одмах дигао узбуну. Дуго смо чекали шћућурени у води и скривени иза камења. Стрпљење нас је већ почело издавати кад се изненада стражар окрене према шипражју као да га је неко позвао и крене према топу. Требало је искористити прилику.

Изашли смо из воде и Николај, баућајући, крете према грмљу где су биле обешене панталоне. Стигавши до њих, разгрну гране, осмотри око себе и подигавши два прста даде знак да двојица од нас дођемо: Никитин и ја.

Извукох нож из канија и испех се уз стрму обалу. Тешко је гњурцу да се креће по сувом јер је изван воде његово одело тешко добрих 200 килограма. Никитин је већ стигао до Николаја и извадио своју митраљету из навлаке док сам се ја још вукао према њима на трбуху као крокодил.

Сунце је пекло и мени је у том гњурачком оклопу била страховита врућина. Обливен знојем стигао сам до Николаја. У том тренутку шипражје се размакло и из њега је изашао један Немац у кошуљи који се упутио право према реци. Николај, упола пузећи, крете за њим. Кад је стигао до обале Немац се окрете и — угледа Николаја пред собом. Једним замахом мој друг је успео да обори Немца и да му, да би га спречио да виче, набије лице у песак. Остали гњурци прискочили су Николају у помоћ и стали да вуку заробљеника према води. Док су му у уста трпали марамицу стигао сам и ја. Немчева коса била је накострешена од страха, а очи разрогачене: уопште није схватио шта се с њим догодило.

У песку су се видели трагови наших ципела, огромни као да се слон туда прошетао, а тамо где смо се вукли на трбуху остале су широке бразде као од алигатора. Шта ли ће Немци помислити кад их виде?

Подводна „шетња"

Требало је брзо опремити нашег заробљеника за подводну „шетњу" пре него што остали Немци шта примете. Скинули смо му чизме и дали му ципеле од гуме, уместо оловног појаса причврстили смо му око струка једно џакче пуно камења. Из једне непромочиве кесе Николај је извукао маску за гњурање с боцом кисеоника и ставио му на главу. Узели смо Немца за руке и ушли у воду.

Николај је опет ишао напред, за њим ми са заробљеником, а на крају је био Никитин. Нисмо прешли ни сто метара, кад се заробљеник онесвестио у нашим рукама: био је потрошио сав кисеоник. То се догађа онима који нису навикли на гњурачке маске, јер могу за пет минута да „прогутају" 190 литара кисеоника.

Срећом, већ смо били стигли до „ничијег острвцета". Најбрже што смо могли извукли смо заробљеника на земљу. Николај му је скинуо маску и почео с вештачким дисањем. Немац се најзад освестио.

Тада смо одлучили да више и не покушавамо да му стављамо маску — то би се лоше свршило. Треба му обући тешку гњурачку опрему. Ја сам имао да му уступим своју, а сам да узмем маску и резервну боцу кисеоника која је била остављена на острвцету.

Довели смо заробљеника

Немац се страховито опирао кад су га почели облачити. Ноге га нису држале, толико се плашио. Најзад су га угурали у костим, али тек пошто му је Никитин запретио митраљетом. Док су му причвршћивали тегове, сручио се на песак. Тада су му ставили и шлем. Био је сад, по изгледу бар, прави гњурац. Али, он није знао да помоћу вентила на шлему треба регулисати ваздух према такту пумпе: један, два, три. Искусан гњурац чак и не треба да броји, он то чини аутоматски. Немац изгледа није знао да вентил уопште постоји и за тренутак се сав надувао као балон. Отворио сам прозорче на његовом шлему, увукао руку и показао му вентил иза његове главе понављајући му на немачком: ein, zwei, drei...

Требало је кренути даље, загњурити се пре него што нас мали немачки извиђачки авион, чији се мотор издалека чуо, примети. Сишли смо низ обалу, али тек што смо се нашли у води наш се заробљеник изврте главом надоле док су му ђонови ципела излетели ван воде. И то се догађа новајлијама. Ваздух из шлема одлази у ноге, равнотежа се поремети и ноге полете увис, а глава према дну.

Усправили смо га, али он нам се као јегуља измакао из руку и — хоп! — опет су му ноге полетеле увис. Опет смо га окренули. Иза стакленог прозорчета видео сам му разрогачене очи и отворена уста: викао је од страха. Ако, вичи колико хоћеш, нико те не чује! Само се не преврћи више!

Али, Немац је наставио са својим „акробацијама". Час би се надувао као балон и полетео на површину вукући са собом и нас који смо га држали, час би сувише отворио вентил и испустио сав ваздух и због тога се као олово сручио на дно. Вукли смо га, дизали, исправљали, извлачили из сигналног ужета у које се сваки час запетљавао. Намучио нас је. Пуна два дана после тога болеле су ме руке.

Али упркос свему довели смо заробљеника на нашу обалу. Дуго још слушали смо како Немци трче дуж своје обале, вичу, пуцају у воду...

✲

Ово је један од многих занимљивих доживљаја совјетског гњурца Закотовског, из другог светског рата.

3000 ЗМИЈА ПОД ЈЕДНИМ ДРВЕТОМ

Чланови експедиције ловаца на отровне змије, коју је опремио Институт зоологије и паразитологије узбечке Академије наука, сусрели су се у једном кланцу Нуританских планина са ретком природном појавом.

Пажњу ловаца привукло је шарено дрво чије су гране биле обавијене блиставим телима змија. Змијама је била напуњена до врха велика јама која се налазила при дну дрвета. Истраживачи још никад нису видели толико велики скуп отровних змија. По приближном прорачуну ту је било око 3000 примерака. Руководилац експедиције О. П. Богданов, кандидат биолошких наука, сматра да овај проналазак представља велику вредност за медицину. Познато је да од сваке змије за годину дана може да се добије око пола грама сувог отрова, од кога се праве медицински препарати. У пронађеној „змијској клисури", чија дужина износи око 50 километара, биће направљен резерват за змије.

✲

МЛАДОСТ СЕ НЕ САСТОЈИ У ГОДИНАМА

Познати француски глумац Мишел Симон упитао је једног свог познаника, боксера:

— Је ли тачно да се још боксујете иако имате 63 године?

— Наравно, — одговорио је стари спортиста. — Зашто вас то чуди? Моме оцу је 85 година, и још игра фудбал.

— Нечувено! Знате, волео бих да се упознам с вашим оцем.

— Можете, — одговорио је боксер — али не данас. Отишао је на свадбу. Деди је 108 година и данас се венчава.

✲

НАСТРАНОСТ УОБРАЖЕНЕ ГЛУМИЦЕ

Америчка глумица Ава Гарднер нема поверење у америчке лекаре и чим се не осети добро путује у Енглеску да се тамо повери лондонским стручњацима. Пре пет месеци, за време снимања једног филма у Хонолулу, осетила је зубобољу, али тек пошто се ослободила свих уметничких обавеза у САД, допутовала је у Лондон ради пломбирања кутњака!

✲

НАЈОМИЉЕНИЈИ ИНСТРУМЕНТ

Три радника, пре него што ће понети један пијанино на четврти спрат неке зграде, разговарали су о музици и један запита другу двојицу: који су им најомиљенији инструменти, али питање остаде без одговора. После тога, ставили су тешки клавир на конопце и почели да тегле. Кад су ознојени и преморени стигли до трећег спрата, један од двојице рече:

— Малопре си питао који музички инструмент највише волимо. Што се мене тиче, сада сам сигуран да је то флаута.

✲

500 ВРСТА

Сматра се да се у свету прави више од 500 врста сирева: од млека коза, камиле, зебре, оваца, ламе, собова итд.

ПТИЧЈА ВРТЕШКА

Пола дана може да преседи птица ковач — или водомар како је још називају — потпуно непомично на једном истом месту и да нетремице гледа у воду вребајући плен. Ако је нико не узнемири, она ће променити место само онда кад више не ма наде да ће ту шта уловити. Док тако чучи на пању или каквом камену — никад на равној земљи — плавозелено перје на леђима водомара а кестењасто на грудима блиста свиленкастим сјајем. Најзад, угледао је рибу: он испружа врат, нагиње се напред тако да му је кљун окренут вертикално према земљи и изненада, као стрела, скаче у воду а да притом уопште не употреби крила. Кад изрони, у кљуну му је риба, али он се сад више не враћа на свој пањ већ одлеће, у потпуно правој линији, до отвора свог гнезда које се налази ископано у сувој, стрмој обали.

Од отвора до правог гнезда води подземни ходник дугачак и по читав метар. У тамном, сувом гнезду ковача чекају гладни голуждрави птићи. Њих је њихов тата „војнички" васпитао. У гнезду влада потпуни мрак и брижни отац тешко да би могао знати у који је кљунић спутио храну а који је птић остао гладан или добио два пута, да се храњење не обавља по рингшпил-методу. Наиме, чим се отац или мајка појаве с храном, млади стану у круг. Кад птић који је најближи „вратима" која воде из ходника у гнездо, добије свој део, помакне се на страну за једно место и да би на врата стао његов брат. Коло од голуждравих птића врти се тако у круг померајући се увек само за једно место. На тај начин сви добију на ред и сви добију подједнако.

Појаву „птичје вртешке" природњаци су открили прилично давно, али ни до данас нико није успео да је сними.

ДВА СОПРАНА СВЕТА

Два сопрана данас доминирају светом: Марија Калас и Рената Тебалди. О квалитету гласова мишљења стручњака су подељена. Једни кажу да је глас Марије Калас најлепши на свету, а други да је Ренате Тебалди најчистији. Али и једна и друга певачица имају много обожавалаца у целом свету.

Рената Тебалди која данас живи у својој луксузној вили у околини Милана, прича о себи:

— Моја породица живела је некад скромно, али је у кући владала пуна хармонија. Отац је давао часове из виолине и виолончела. Мајка Ђузепина, ишчекујући га са посла, увек је певала. Тада сам се родила ја. Убрзо је једне вечери дошло до драме у нашој кући. Отац је био леп човек и због једне жене он је напустио кућу. С његовим одласком отишла је и музика из мог детињства. Мајка је престала да пева. Да бисмо живели она је шила и украшавала свештеничке одежде. У мојој четвртој години наступили су још тежи дани: добила сам парализу и пала у кревет. Мајка је бдела наламном и дан и ноћ. Људи су јој често говорили:

— Боље је да мала умре него да живи као богаљ.

Али, мајка је веровала да ћу оздравити и говорила ми стално:

— Рената, ти ћеш опет трчати пољима.

И заиста, једног дана после много месеци прележаних у кревету цело наше место је било зачуђено: почела сам да ходам. Истина, остала сам ослабљених мишића, готово без снаге и радости тако да ме је мајка просто вукла у друштво деце. Како у месту није било школске кухиње мајка ме је свакодневно водила у болницу само да бих у друштву, са децом, боље јела.

Спавале смо заједно у кревету, јер другог нисмо имале. Једног дана мајка устаде ујутру рано и пружи ми поклон који ме је озарио.

— Купила сам ти га — рече ми она — али од тебе тражим реч да више нећеш плакати кад ти доктор даје инјекције.

И поклон и инјекције значили су велико одрицање за моју мајку, али је зато жртва уливала много наде. У једанаестој години код мене је настала промена. Од бледог детета постала сам румена девојчица. Почела сам да растем и да не осећам више умор. Лекар је престао да долази. А мене је све занимало. Једино, чега не могу још ни данас да се ослободим јесте жеља за самоћом, која потиче из мог првог детињства.

У то време мајка је била у дилеми: у ком правцу да ме васпитава. Одувек је желела да постанем уметница. Решила се да ме упише у црквени хор који је постојао у нашем месту. Моје певање било је и први понос моје мајке — глас ми је био бољи од других.

После другог светског рата имала сам двадесет година. У то време мајка је могла помишљати на моју удају... али њој то није била ни прва ни права жеља. Отишле смо у Парму, а затим у Пизаро да бих ја могла да студирам на конзерваторијуму. Спремала сам најтеже улоге: од Розине у „Севиљском берберину“ до Маргарете у „Фаусту“, затим Моцарта, Вагнера и Пучинија.

Забава, игра, љубав, као и многе друге ствари мени су биле неприступачне. Узалуд се говорило да сам најлепша девојка у том крају. Морала сам само да учим јер ми је једина страст била — певање.

Кад сам се осетила довољно спремном, имала сам већ 23 године, пријавила сам се на аудицију у Миланској скали. Слушала сам много о строгости критеријума. Једини судија био је Артуро Тосканини. Кад је дошао ред на мене да уђем пред очима ми је затреперила само једна слика— Артуро Тосканини како седи у празној сали окружен црвеним фотељама.

— Госпођице, хоћете ли да отпевате „Канцону дел Саличе“ из „Отела“? — рекао ми је.

Климнула сам главом. Док сам певала тишина је била стравична. По завршетку сам полетела у наручје мајке која ме је иза кулиса слушала. Заплакала сам од радости.

Исте вечери Тосканини је дошао у нашу ложу и рекао мајци:

— Госпођо, глас какав има ваша кћи може да се нађе само два пута у сто година.

Мајци је то била награда за сав њен дуг и стрпљив рад.

На свечаном отварању Скале певала сам у Те Деуму од Вердија и у Мојсијевој молитви од Росинија. После овог успеха хладно миланско друштво ми је отворило врата.

Тада долазе дани напорног рада. Непосредно пред представу „Травијате“ радила сам три дана и три ноћи. На опште изненађење двапут сам киксирала а у једном моменту ме је и глас издао. О овоме је надугачко писала италијанска штампа. После тога месецима се нисам појављивала ни на једној сцени у Италији док се нисам добро спремила.

Мајка је много утицала на мене да будем истрајна. Појавила сам се у напуљској опери Сан Карло, где сам узастопце девет дана певала са успехом „Травијату“. После тога почео је полако да се заборавља мој неуспех у Милану.

Данас најчувенији тенор света Марио дел Монако желео је једино са мном да пева љубавне дуете.

Продаја мојих плоча у Америци расте из дана у дан, управо од моје прве турнеје, 1952. године, кад сам постала звезда Метрополитен опере у Њујорку. Моји први уговори за једну представу износили су 2000 долара а данас 5000, тако да сам постала „најскупља“ лирска певачица.

За свој успех имам углавном да захвалим мојој мајци и њеној упорности. Умрла је срећна после мог наступања у Паризу где сам певала Мими у „Боемима“.

Необични председник општине

Мали италијански град Скињано, који се налази 55 километара северно од Милана, може се похвалити да има председника општине који од своје куће до канцеларије мора да превали дужи пут него све остале његове колеге у свету заједно. Наиме, њихов председник општине живи 12 000 километара далеко од Скињана, чак и Бразилу, и једном месечно, о сопственом трошку, прелеће преко океана да би прегледао и потписао рачуне и посвршавао најважније послове.

Овај необични председник општине зове се Аурелије Ђелпи и има 62 године. Још 1922. године он се из Скињана иселио у град Сао Паоло у Бразилу, где се као грађевински предузимач брзо обогатио. Међутим, он није заборавио родни град и помагао је издашно своје некадашње суграђане. Кад су га пре извесног времена грађани Скињана изабрали за свог председника, он је допутовао авионом да се захвали на почасти и да одбије понуђену дужност. Међутим, Скињани се нису дали поколебати и чак су успели да убеде Ђелпија како његова удаљеност од њиховог града у време млазних авиона не представља непремостиву препреку: за 14 часова он може из Бразила да долети у Скињано, да за два дана обави све послове и опет се врати.

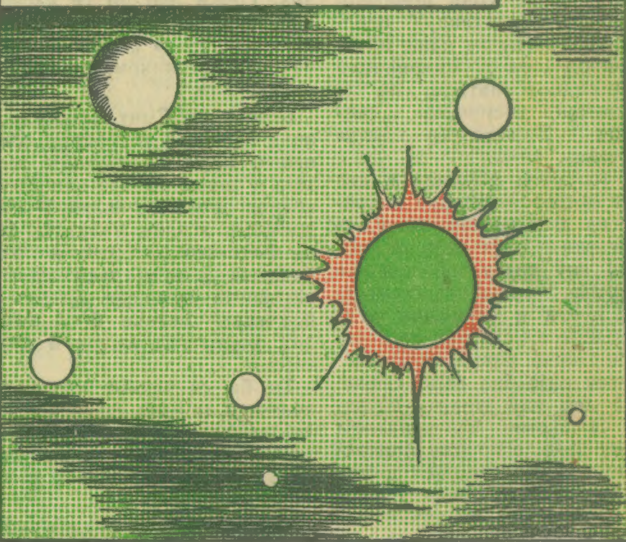
Ђелпи је најзад пристао. За четири године, колико буде трајао његов мандат, он ће за авионске карте имати да изда преко 60 милиона динара и да 96 пута прелети океан. За време његовог одсуства општином ће управљати његов заменик.

Диносаурус са Шпицберга

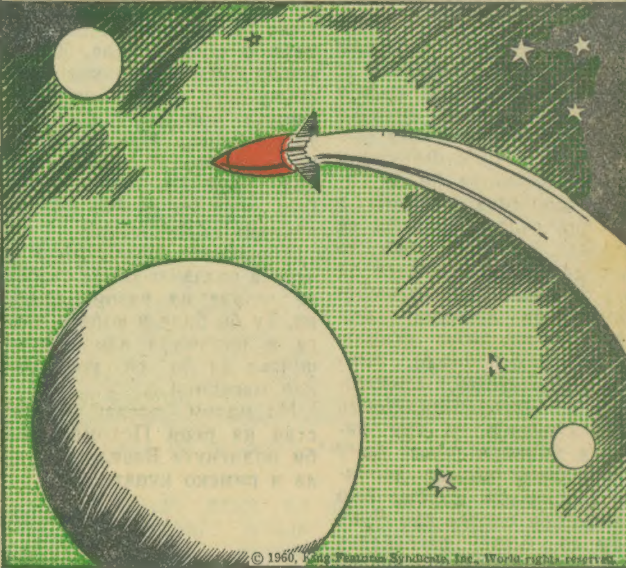
Један француски научник открио је на Шпицбергу девет трагова ногу диносауруса. Сваки отисак у леду дуг је 67 а широк 60 см. Одстојање између сваког корака износи 2 до 2,5 метра. Неки други геолог, Норвежанин, сматра на основу ових корака да је животиња била дуга 9 до 10 метара.

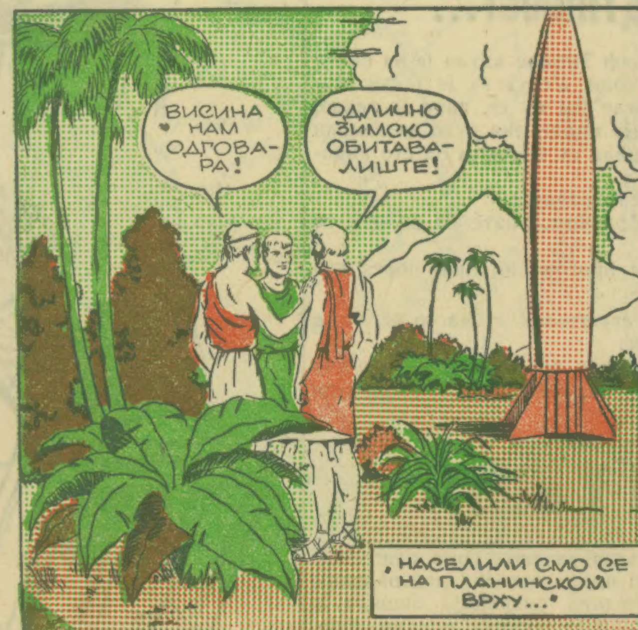
МАНДРАК и СНЕЖНИ ЧОВЕК

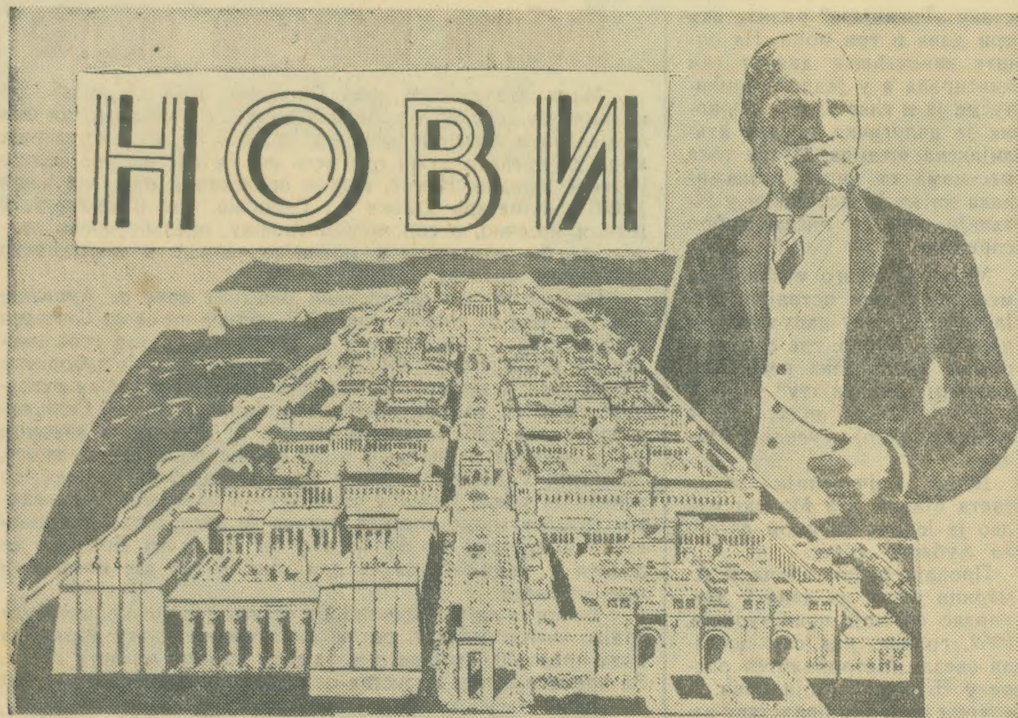

НОВ НАЧИН ТРЕНИНГА

Петер Радфорд носилац бронзане медаље за треће место у трци на сто метара на последњој Олимпијади, измислио је нов начин тренирања. На меканој стази, на каквој се одржавају трке хртова, он трчи за електричним зецом. Говори се да је баш овај начин тренинга допринео да Радфорд постигне изванредно време од 20,5 секунди у трци на 220 јарди.

НОВИ АКРОПОЉ

Многи људи су током векова долазили на чудне и оригиналне замисли а једна од најчуднијих пала је на памет Франклину В. Смиту из Бостона почетком овог века. Подстакнут вероватно комплексом мање вредности од кога су Американци 1900. године патили, он је предложио америчком Сенату да у Вашингтону сазида Акропољ.

У то време Америка је већ била постигла завидан напредак на економском пољу, али млада нација која је уложила сву снагу на грађење фабрика, трансконтиненталних пруга и отварање рудника није стигла још да створи и стекне центре културе.

Смит није био само сањар. Већи део свог живота посветио је своме невероватном плану који је предао Конгресу где је он примљен и чак разматран и штампан у 5.000 примерака као званични документ са прве седнице 56. Конгреса. Многи истакнути политичари и јавни радници тог времена дали су своју подршку Смиту. А ево шта је он предлагао:

На врху једног брежуљка поред Вашингтона требало је да се изгради верна копија Партенона и три античка храма. Иза колонаде од око 300 метара, копије Форума у Помпеји, налазила би се Галерија америчке историје а дуж „виа сакра“ која би се протезала од Партенона до Капитола још 8 галерија од којих би свака била посвећена једној од великих светских цивилизација: египатској, асирској, грчкој, римској, византијској, сараценској и источно-индијској. Свака галерија са три паралелна ходника имала би у своме центру велико двориште. Централни ходник био би осветљен одозго као Лувр да би се боље разгледале слике док би бочни ходници добијали светлост кроз прозоре као Ватикан и служили за изложбу вајарских дела. Свака од ових великих галерија која би се грејала помоћу паре имала би око 600 метара изложбеног простора.

Пошто се Смиту чинило да би обилажење километрима дугог изложбеног простора било тешко, предложио је да се изгради систем столица које би се лагано померале и носиле посетиоце дуж главних ходника.

Смит није тражио да се набаве оригинална дела за ову галерију већ само верне копије. Американци више не би морали да путују у Рим, Берлин или Лондон да се диве уметничким делима. Осим тога када су већ једном направљени „калупи“ за копије лако је и јевтино приближити их обичним људима који у својим домовима могу да имају уметничке творевине.

Све зграде у овом новом Вашингтону требало је да буду изграђене према већ постојећим архитектонским историјским узорима. Тако је предвиђено да у дворишту Римске галерије буде створена верна копија Трајановог стуба, Порта Мађоре, Храма Јупитера из Помпеје и сличних. Грчки део би се састојао од једне комплетне „агоре“ (пијаце) са „куриом“ (сенатом), базиликом, олтарима и статуама.

Пошто је Смит замишљао нови Акропољ и галерије као нешто више од обичног музеја, у њима би био запослен велики број стручњака. У подрумима зграда налазиле би се фото-лабораторије и радионице а осим тога ту би истакнути европски уметници поучавали велики број младих америчких вајара и сликара.

Ту би се такође издавале књиге у којима би се објашњавале поједине историјске епохе. Књиге би могле да служе и као уџбеници у америчким школама.

Најистакнутији службеници у галеријама били би, по Смитовој замисли, професори историје, уметности и археологије али прави стручњаци на свом пољу. Своја предавања би држали у оделу времена о коме говоре. Зар би могло бити нешто упечатљивије него кад „професор римске историје“, обучен у тогу, цитира Цицеронов говор против Каталине, или кад грчки историчар, и сам Грк, у одећи својих предака декламује Демостена.

У околини Акропоља и галерија налазиле би се стамбене зграде из разних времена. Ту би биле и копије свинга и пирамида али изнутра шупље да би се користиле као магацини.

На малом острву Аналостан на реци Потомак била би подигнута Вавилонска кула и римско купатило.

Такав опсежан план се није могао разрадити преко ноћи. Франклин Смит је на њему радио пуних 50 година, а од свих својих замисли успео је да оствари само две. Своју вилу сазидао је у виду римске куће и, уз помоћ неколико конгресмена, на месту некадашњег клизалишта у Вашингтону, велики уметнички храм, који се састојао од стубова од по четири метра у пречнику и преко 20 метара високих. У храму се налазило египатско светилиште и модел римске куће као и копија једне маорске веранде.

Укус и идеје људи су се данас толико променили да Смитове идеје изгледају потпуно фантастично. Тешко је и поверовати да су оне некад озбиљно примане.

Сам Смит је био одличан говорник који је својим речима умео да заинтересује и одушеви људе. Зато се о његовим предлозима дуго расправљало у Конгресу. Планове за његове џиновске зграде правио му је чувени архитекта Џемс Ренвик чије је дело Смитсонијански институт у Вашингтону и Коркоранова уметничка галерија као и неколико катедрала. После његове смрти са Смитом је сарађивао архитект Пол Пелц који је сазидао Конгресну библиотеку.

Али упркос свему Вашингтон никад није добио Акропољ пошто већина сенатора тога времена или није имала довољно укуса за уметност или га је можда имала више од Смита.

Смит је умро 1911. године вероватно још уљуљкиван сном о „градовима од алабастера“.

ЗНА СВОЈУ ДУЖНОСТ...

Познати шведски возач Ролф Тибили хитао је на обичном мотоциклу кући у Штокхолм. Успут га је један старији човек замолио да га повезе јер му се, како је рекао, страшно журило. Тибилина није морао два пута да замоли — узео га је са собом, и појурили су брзином од сто километара на сат.

Ускоро их је зауставио саобраћајац:

— Јурите недозвољеном брзином. Знате ли да вам се може догодити несрећа?

Пре него што је Тибилин проговорио онај човек иза њега рече:

— Ја сам евангелистички свештеник. Нама се не може ништа догодити. Са нама је бог.

— У том случају ћете платити већу казну — тројица се никако не смеју возити на мотоциклу — одговори саобраћајац.

1.800 БОДОВА У МИНУТУ

У Италији је произведена аутоматска шиваћа машина која у минуту начини 1.800 бодова. Најбржа шиваћа машина је толико аутоматизована да сама шије или везе и поред осталих разноврсних радних операција опшива и рупице. Укупна тежина „главе“ ове шиваће машине износи само седам килограма.

Моја видра

Ову невероватну причу испричао је енглески сликар и писац Гојвин Максвел

Једно вече, у Багдаду, док сам сркутао хладно пиће на тераси хотела приђе ми неки Арабљанин и из џакчета извади грудву склупчаног крзна. Учини ми се да је то неко маче или мала фока.

— Видра! — рече Арабљанин. — За тебе, само једна фунта.

Узео сам је и исто вече дао јој име Мицил, по бари у којој је рођена. Однео сам је у хотелску собу и убрзо сам сазнао колико је видра паметна животиња и до које мере воли воду.

Кад сам се пробудио, видех да није на јастучету где сам је синоћ оставио. До уха ми допре лаки шум из купатила Са ивице каде, моја мала дивљакуша из багдадске баре покушавала је да отвори баш ону славину коју сам ја синоћ окретао. Помучила се још мало а кад је вода појурила очито је постала задовољна. Видре се готово као и човек рукама веома вешто користе шапицама са пет прстију. Кад је када била довољно пуна спустила се у воду и стала да изводи прави балет.

Ово се понављало сваког јутра али ме једном пробуди њен продоран цик. Скочио сам са постеље и угледао је како мокра, дрхтећи, трчи к мени као престрашено дете. Са њене коже дизала се пара и мени одмах би јасно да је у својој великој радозналости отворила другу славину.

У то време Мицил је била дугачка 30 сантиметара без репа који је износио исто толико. Пред полазак за Шкотску наручио сам за њу јако сандуче с решеткама на горњој страни и једно јутро укрцасмо се Мицил и ја у авион. Нисмо дуго јездили када чух да нешто пуче. Погледао сам на под крај мојих ногу, и имао сам шта да видим. Мицили се није допала тесна кутија па је својом снажном кичмом и лећним мишићима сломила дрвене решетке. Мој бес спласну чим угледах њену главицу са два ђаволска ока како се пробија напоље. Док сам се сагао, већ ми је измакла испод седишта а кад чух врисак једне госпође би ми јасно да није остала незапажена.

— Пацов! Огроман пацов у авиону! — викала је госпођа скочивши на седиште.

— Али не, то је видра!

— Каква видра!

Наједном су све путнице поскакале на седишта.

Док сам је четвороношке тражио, умиривао сам даме:

— Дајем вам часну реч да је то мала и симпатична видра.

Тек после четврт часа, уз помоћ стјуардесе, нашао сам је сакривену испод беле тунике једног црног трговца из Гане. Чим је угледала моје, добро јој познато лице, радосно ми је скочила на раме.

У кутију више нисам могао да је ставим. Положио сам је у крило и пошто се није мицала, паника се у авиону стишала. Стјуардеса је донела суд са доста јегуља из моје залихе, које је Мицил халапљиво појела и затим срећно и блажено заспала.

Ја сам дремуцкао све док не чух глас пилота:

— Летимо изнад Каира.

Ваљда свега минут или два касније отворих очи да видим да ли Мицил још спава и — укочих се од ужаса. Она је отворила ташну моје сусетке која је спавала чврстим сном и растурила по поду ствари које је унутра нашла. На земљи су лежали пудријера, руж, новчаник, марамица, чешаљ, кључеви — једноставно све. Поново сам се спустио на колена и почео да враћам једну по једну ствар у ташну. Али кад сам, иако лагано, спуштао новчаник са ситнином сапутница отвори очи и крикну:

— Лопов! Упомоћ! Упомоћ!

Све до спуштања авиона у Каиру објашњавао сам шта се догодило али она се ту искрца нимало уверена у истинитост мојих речи.

Ја имам кућу у дивљем, ненасељеном заливу Кемјусфери, на западној обали Шкотске. На пољима, језерима и у мочварама око наше куће Мицил је била срећна и, што је такође важно, није ме ништа коштала.

Сваког дана нас двоје имали смо тачан распоред часова: ноћу је спавала на свом јастуку у мојој постељи а ујутру се будила увек у осам и двадесет. Чим отвори очи дође до мене. Ако се правим да спавам, скаче по кревету, а кад ни то не помаже спусти се на под, дохвати покривач зубима и полако га вуче да би ме открила. Потом одлази на доручак: проналази рибе и морске корњаче. Велико је задовољство посматрати је како вреба и напада корњаче или како подиже камење да открије јегуље.

Једно јутро Мицил је јела осму јегуљу а ја сам размишљао како сад мора да је задовољна. Уосталом, и ја их волим бар исто колико она, али никако немам среће да их уловим упркос многобројних удица. За протекле две седмице нисам ни једну окусио и зато, приближивши јој се, рекох:

— Девета ће бити за мене! Јеси ли ме разумела?

Знајући колико су видре осетљиве кад је у питању храна, предузео сам мере сигурности — натукао на сваку руку по три рукавице. Није прошло ни пет минута, а она се појави тријумфујући са деветом у зубима и положи ми је пред ноге. Ја се преварих и поверовах да је моја видра, живећи крај мене, постала толико паметна да је чак разумела шта сам малочас рекао.

— Одлично! — похвалио сам је гласно. — Теби је доста, ово ћемо сада да...

Машио сам се за јегуљу, али Мицил стаде да гунђа. Не водећи рачуна о њеној опомени, узех рибу, али ме у истом моменту моја обожавана видра невероватном брзином уједе за руку. Затим, као да се трже. Поче да се ваља по земљи и, зауставивши се код мојих ногу, баци тужан поглед као да моли да јој опростим. Њени оштри секутићи горње и доње вилице пробили су три слоја рукавица, моје мишиће, чак и кост, па су се спојили усред длана. Смрскала ми је ништа мање него две кости тако да ми је десет дана рука личила на боксерску рукавицу. Био је то први и последњи пут да ми је учинила нешто нажао, али први и последњи пут само пожелео њену јегуљу.

Уколико се више привикавала на нови дом, све више је упознавала околна језера којих у овом делу Шкотске има много. У чамцу од каучука често сам је пратио на њеним излетима и кроз стакло образине за подводни лов посматрао сам како се премеће испод водене површине. Имала је за мене несхватљиву способност да корача по дну језера као да се налази на површини земље. Често је остајала доле по шест минута и тек би онда избијала на површину. Тако сам дошао до закључка да видре, слично фокама или другим животињама, имају било плућа било систем вена специјално начињен за живот у морским дубинама. Чак ни за време најтежих бура није занемаривала своје шетње. Из воде је излазила веома лако и никад оштећена.

Мицил је постала џепарош. Наравно, не из користољубља већ из радозналости. Често се дешавало да у џеповима не нађем ништа од онога што сам имао у њима. Али ствари никад није затурала јер сам увек могао да их нађем на ноћном столу или на фотељама. Ручни сат, пакетић са цигаретама или нешто друго, узимала је без бојазни.

Једно поподне били смо у граду и тек увече стигосмо кући. Сутрадан је отишла на свој уобичајени доручак, али се ни на подне још не беше вратила. Чекао сам је до касно увече и готово целу ноћ. Од моје Мицил не беше ни трага. Тек после три дана чух у граду за мене поразну вест. Неки беспосличар, који путује од места до места, продао је неком трговцу дивну видрину кожу за једну фунту стерлинга.

ТРИ ФУДБАЛСКЕ утакмице

На Крфу 1916. године

На дан 24. новембра 1915. године по новом календару започело је одступање српске војске кроз албанске гудуре ка Јадранском мору. На том путу по цичи, снегу и леду, преко планина и урвина, река и потока, услед изванредних напора, безмерних мука, болести и глади, десеткована је српска војска и избеглице. Најснажнији и најотпорнији издржали су ипак све невоље и са обала Јадранског мора пребачени су током децембра и јануара на Крф.

Почетком 1916. године ту су се нашли и војници-фудбалери из разних крајева Србије. Било их је највише из Београда и Крагујевца, што је сасвим разумљиво јер је у тим градовима фудбал био већ доста развијен. Измучени људи су се брзо опорављали и војска се припремала за наставак борбе против непријатеља.

Омладина, већ одбро одморена, примамљена топлим сунцем и пролећем, почела је да игра фудбал. Убрзо је издејствовано одобрење да се из појединих војних јединица прикупе најбољи играчи ради тренирања и припремања за утакмице против савезничких фудбалских тимова (грчких, француских и енглеских). Наши су једва чекали да савезницима покажу како српска војска има још животне снаге и да је орна и за спортску борбу. Ондашњи министар унутрашњих дела Љуба Јовановић потпомогао је да се спортисти брзо окупе и набаве сву опрему за тренинг и утакмице. Главни организатор припрема био је познати предратни спортиста, ловац и фудбалер Љубиша Ивковић, данашњи генерални секретар Савезног ловачког удружења.

Појава српских играча на спортским теренима Крфа изазвала је код грађанства и чуђење и дивљење. Једва је прошло петнаестак дана откако су те исте омладинце видели у поцепаним војничким униформама, изгладнеле и промрзле толико да су једва ходали. Сада су их видели како трче, снажно ударају лопту и пуцају на гол! Изгледало им је да Срби играју боље од њихових одморних домаћих играча. И убрзо су се у то сасвим уверили.

За прву утакмицу која је одржана на Крфу марта 1916. године од шеснаесторице наших играча који су се могли сакупити из десетковане војске, састављен је овај тим:

Божидар (Бота) Станковић (БСК), — Јован Викторовић („Соко“), В. Андрејевић (БСК), — Милан (Мата) Миодраговић („Соко“), Војислав Вукшић („Српски мач“), Богољуб Михаиловић (С. к. „Обреновац“), — Милан Стефановић („Шумадија“), Христоф (БСК), Душан Ненадовић-„Киселина“ („Српски мач“), Ђорђе Илић („Соко“), Љубомир Ивковић („Соко“).

Ово су заиста били добри играчи, из наших најбољих тимова пре првог светског рата. Неки од њих су играли чак и после рата, а Богољуб Михаиловић је, неколико месеци после ове утакмице на Крфу, погинуо у борби с Бугарима на Солунском фронту.

Утакмицу против домаћег грчког тима наши фудбалери добили су са 4:0 мада су Грци дали жилав и јак отпор. Међутим у одбрани смо имали првокласне играче, а у навали такође врло добре снаге, међу којима се истицао продорни центар Ненадовић.

Игралиште је било испуњено гледаоцима до последњег места. Природно, Грци су навијали за домаћи тим. Међутим, припадници енглеске и француске војске, као и наши војници, ватрено су бодрили наше.

Недељу дана доцније овој истој репрезентацији на истом игралишту супротставио се француски војнички тим. Ово је био знатно слабији тим и победа Срба са 6:0 извојевана је лако и без великих напора. Ипак се сматрало да је постигнут изванредан успех и одушевљењу наше војске није било краја.

Последњу утакмицу на Крфу одиграла је српска војничка репрезентација против енглеске морнаричке екипе. Велика киша падала је и пре и за време утакмице. Српски тим је играо ослабљен јер неки играчи нису дошли на терен верујући да се утакмица по таквом времену неће ни одржати. Енглези су победили Србе са 1:0. Једна лопта која је послата на наш гол са скоро 40 метара исклизнула се онако блатњава из руку нашег голмана и ушла у гол. Иначе, борба је била тешка и због раскаљаног терена а и стога што наш тим није био комплетан. Поред тога противници су били бољи фудбалери и од Грка и од Француза.

Даље се више није играло на Крфу. Српска војска се већ била довољно опоравила и опремила новим оружјем, па су и фудбалери морали са њом на Солунски фронт. Они који нису завршили школу упућени су на даље школовање у друге савезничке земље.

Колико нам је познато, и у Зејтинлику, у околини Солуна, одржане су две утакмице са савезничким војним тимовима.

РАЗУМЕЛИ СЕ

После ослобођења логора југословенских ратних заробљеника у Оснабрику заробљеници су распоређени по мањим немачким кућама, јер су готово све бараке биле демолиране. Два официра хранила су се у кући неке старе Немице. За време првог ручка старица учтиво рече:

— Малцајт!

— Јовановић! — одговори један од официра, мислећи да се она представља.

Сутрадан, пошто је сазнао да малцајт на немачком значи пријатно, Јовановић пожеле старици:

— Малцајт!

— Јовановић! — одговори стара Немица клањајући се, уверена да се тако на српском каже пријатно.

*

Нису могли

Командир чете позва водника I вода, и — показујући му једну коту — издаде наређење: по сваку цену непријатеља треба протерати са тога положаја.

После једног сата водник је потражио командира да га извести о извршењу заповести.

— Јесте ли извршили задатак? — упитао је командир.

— Нисмо, друже командире. Шта смо могли кад се непријатељ предао.

*

Знаци распознавања

У околини Петровца партизани су нападали једно непријатељско упориште. Знаци распознавања су били: „Зора — Слобода“. Била је ноћ. Привукли су се сасвим близу непријатељских стражара, али ноћу нису могли видети је ли то наш или непријатељски војник. Да би установили о коме се ради, неко од партизана рече уговорени знак

— Зора!

— Каква зора, јадна ти мајка, сви ћемо до зоре бостан обрати — одговори домобран.

Није било лако...

У време када се познати француски писац Волтер налазио на двору Фридриха Великог наишао је у Берлин један Енглез који је говорио да има изванредно памћење. Тврдио је да може да понови дуг текст који му је претходно прочитан, а да притом не пропусти ни једну реч. Краљ је хтео да провери његово причање.

Некако у исто време Волтер је обавестио краља да је баш завршио једну поему, и да би је радо пред њим прочитао. Краљ одговори да ће је саслушати, али му је пало на ум да би баш тада могао да провери и способности Енглеза. Сместио га је зато иза једног паравана и замолио га да обрати пажњу на оно што Волтер буде читао.

Волтер је са великим патосом прочитао своју поему, очекујући краљево дивљење. Али, на његову жалост краљ није показао ни нарочито интересовање, а камоли одушевљење.

Када га је Волтер ипак упитао за мишљење о поеми одговор га је изненадио Фридрих Велики му је рекао како је у последње време запазио да Волтер прикупља туђе стихове па их онда приказује као своје. А то га вређа, нарочито у овом случају, јер очигледно омаловажава његово познавање поезије, пошто је он ту поему већ чуо. Француз је револтирано одговорио да је запрепашћен и да уопште не разуме напад јер је ту поему завршио тек дан раније.

— Па лепо, рече Фридрих — онда ћемо ствар истерати на видело.

Позвао је Енглеза и замолио га да понови читаву поему „за коју је Волтер тврдио да је његова“. Енглез се мало замислио и онда је без застоја поновио целу, не испустивши ни једну реч.

— Шта сада? — упитао је Фридрих Волтера — јесте ли спремни да признате да је оптужба на своме месту?

— Небеса! — узвикнуо је песник — Шта сам то згрешио да ми се овако нешто приреди? Мора да су употребљене чаролије да би се уништила моја репутација и да бих био доведен до очајања.

Кад се краљу учинило да се Волтер добро насекирао, насмејао се од свег срца и објаснио му у чему је ствар. Енглеза је богато наградио за забаву коју му је приредио, јер није било лако надмудрити великог Француза.

МАЛИ ПРАТИОЦИ ВЕЛИКИХ ЉУДИ

ШОПЕНХАУЕР И ЊЕГОВА ПУДЛИЦА „АТМАН“, КАКО ИХ ЈЕ ВИДЕО ВИЛХЕЛМ БУШ

Посматрати велике људе како се односе према животињама у својој околини врло је интересантно јер открива њихов карактер. Понеки су се веома разочарани у људе, привијали уз своје животиње и тражили уз њих топлоту, јер су сматрали да су искреније од људи.

Велики научник Исак Њутн имао је пса „Дајмонда“ који је смео увек да се игра и поред научника. Тако је једном преврнуо запаљен свећњак који је стајао на Њутновом писаћем столу. Пре него што је ватра била угашена изгореле су многе Њутнове забелешке, његов дугогодишњи посао. Уместо да се разљути Њутн је само уздахнуо и рекао:

— Шта си то направио, Дајмонде?

Моцарт је у свом стану држао канаринца коме је био врло привржен. Иако је стално живео у својој музици није му ни најмање сметала песма његовог пернатог самоуког „композитора“. Штавише и кад је умирао одупрео се да његова жена изнесе из собе птицу, иако му је сваки цвркут канаринца причињавао бол, што се могло запазити по трзају његова лица.

Од филозофа највише је познат као пријатељ животиња — Шопенхауер. Иако је човека називао „фабричка роба природе“, пребацивао је Декарту што животиње сматра као „машине без душе“ којима човек може да располаже по својој вољи. Он је имао пса кога је назвао „Атман“, што значи „светска душа“. Становници Франкфурта су га виђали како сваког дана иде у гостионицу на ручак са својим псом.

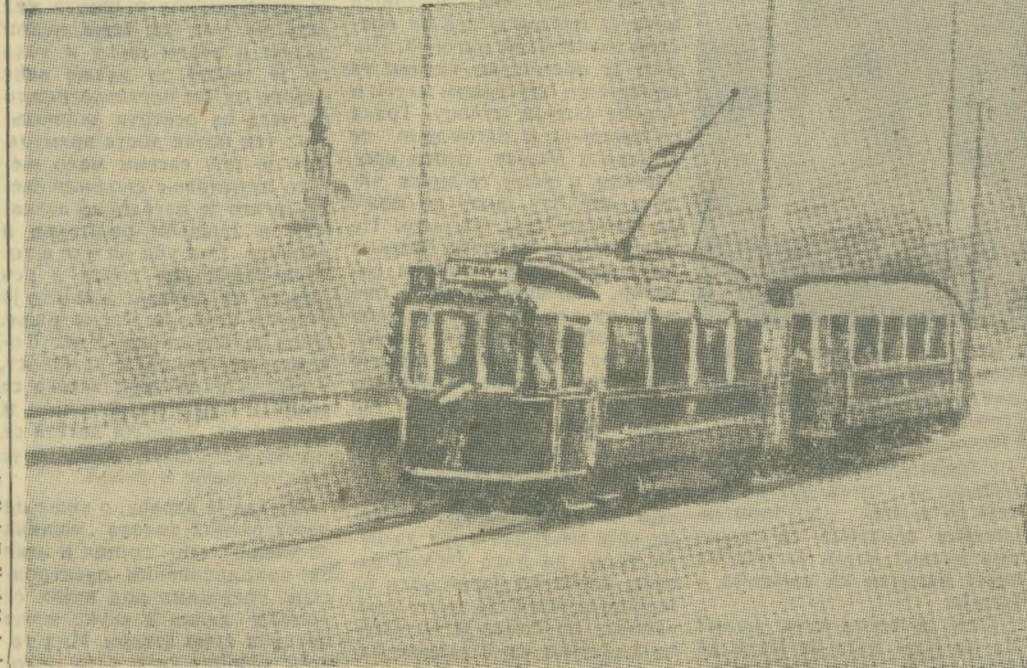
Сетимо се Жан Пола, човека пуног маште, који је био љубитељ веверица и уживао у њиховој љупкости и хитрости.

Више од свих волео је животиње Фридрих Хебел, немачки драмски писац. Његов биограф Емил Ку пише: „Са нарочитом наклоношћу обраћао се свакој животињи, „немој креатури“ како их је радо називао. Животиње су му увек биле друштво на које се могао поуздати“. „У људима разочаран, побегао сам животињама!“ — написао је Хебел у свом дневнику. А његов биограф наставља: „Животиње су му биле поучан критеријум за људе — онај ко није знао с њима да се споразумева, изгледао му је као неко ко говори само један језик и покушава и рукама и ногама да научи други. Сви родови животиња, када би са свим својим специфичним особинама били уједињени у један свеопшти организам, представљали би много величанственије створење него све људске расе заједно. Са осећањем и уверењем Индијца о једнакости свих живих бића, он се сагибао до „ових јадних бића која у човека гледају немо као у бога“, а овај зато с њима поступа незахвално и окрутно“...

ЋУТАЊЕ ЈЕ ЗЛАТО

„Кад неко заиста има шта да каже, није тешкоћа у томе да му се за то пружи повод, већ да се спречи да то често понавља“. — Бернард Шо.

ПРВИ ТРАМВАЈ...

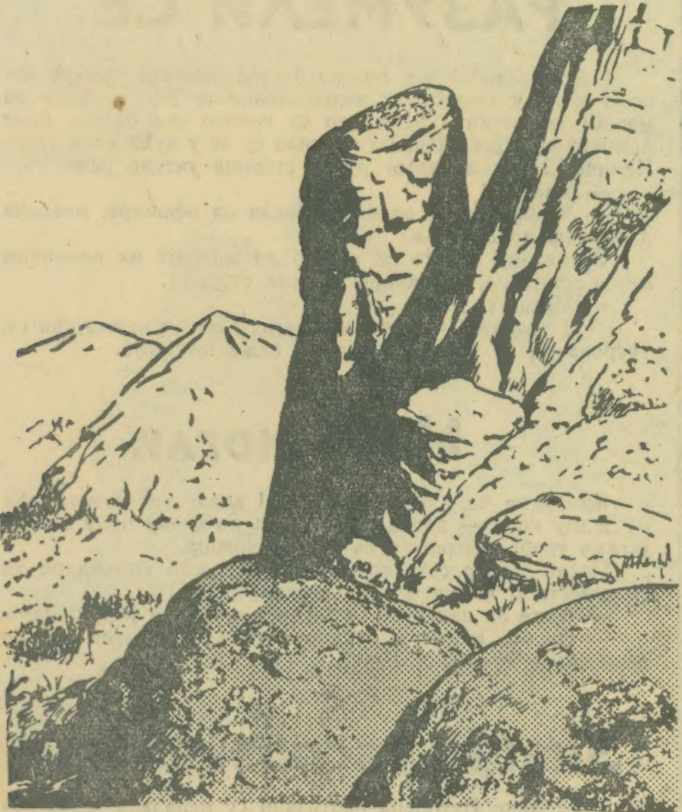
Београд са Земуном данас вежу преко мостова многи аутобуси и тролејбуси, а нови Београд се све више шири.

Тако је данас, а 5 новембра 1935. године, тачно у 11 часова, од хотела Москве кренуо је први трамвај на тој релацији — из Београда за Земун. Ондашњи листови писали су да је пуштена у саобраћај „дугоочекивана трамвајска веза“. По реду вожње први трамвај је кретао из Београда у 5 ујутру а последњи у 11 часова увече. Из Земуна у Београд први трамвај је полазио у 5,30 а последњи у 11,30 увече. Са полазних станица трамваји су кретали сваких четврт часа. На слици се види трамвај Београд—Земун.

СРЕБРНИ КАБЛ

Кабл од сребра, осам километара дугачак, израђен је за подморска испитивања која врши америчка морнарица. Помоћу овог кабла повезују се електрични уређаји и командни апарати на броду са уређајима на дну мора, који треба да врше испитивање морског тла и флоре. Поред овога на дно океана ће се спуштати механичке руке које ће уместо човека прикупљати узорке стења и биљака и избацивати их на површину. Управљање овим механичким рукама вршиће се помоћу сребрног кабла.

Поред испитивања океана на овај начин, на појединим местима биће постављене и аутоматске подводне осматрачке станице.

ПИОНИРИ

Лишаји, пионири природе, посебна су група нижих биљака. Састоје се од две различите биљке: алге и гљиве које живе заједно и чине комплексан организам. Овако сложена биљка производи киселину која раствара камен и претвара га у земљиште. Тако се пусти крајеви претварају у пределе у којима може да расте дрвеће и цвеће Лишаји су распрострањени по целој земљиној кугли. Расту на земљи, стенама и кори дрвећа. Многи лишајеви служе као лек (исландски лишај), као храна: лишај-мана, који расте по пустињама и стенама, ирвасов лишај у арктичким пределима који служи као храна ирвасима. У Скандинавији и у СССР од овог лишаја добија се алкохол.

ОРЛОВИ У ПРАШУМИ

Орлове, крилате господаре висина, замишљамо обично како лебде изнад камених, пустих планинских гудура. Међутим, има орлова који живе не у планинама, већ у густим, непроходним џунглама. Такав један орао живи у прашумама Филипина и домороци га зову „мајмунски орао“ због тога што се готово искључиво храни мајмунима које немилосрдно напада и тамани. Овај орао спада у највеће орлове: распон његових крила износи два метра.

WALT DISNEY'S

Полијана

ТО ЈЕ БИЛА ПОСЛЕДЊА! ХВАЛА, ЏИМИ, ШТО СИ МИ ПОМОГАО ДА РАЗНЕСЕМ ТЕТКА-ПОЛИНЕ КОРПЕ!

ЗНАШ, ЧУДНО ЈЕ ТО С ТВОЈОМ ТЕТКОМ! ОНА ТОЛИКО ЧИНИ ЗА ЉУДЕ...

...А НЕЋЕ ДА ПОМОГНЕ ДА СЕ САЗИДА НОВ ДОМ ЗА НАС СИРОЧИЋЕ.

ЗАТО ШТО ЈЕ СТАРО СИРОТИШТЕ ПОДИГАО ЊЕН ОТАЦ! ОНА ЈЕ СПРЕМНА ДА ОПРАВЉА СТАРО, А НЕ ДА ГРАД ПОДИГНЕ НОВО!

ТО ТИ ЈЕ ПОРОДИЧНИ ПОНОС И...ОБИЧНА ТВРДОГЛАВОСТ!

ПОЛИЈАНА СЕ ОДЛУЧНО ПРИДРУЖИЛА ПРОТИВНИЦИМА СВОЈЕ ТЕТКЕ ...

ЈА ОВДЕ ЛЕЖИМ НА САМРТИ ... А ТИ МИ ДОЛАЗИШ С НЕКИМ ПРЉАВИМ КРПАМА!

НИСУ ТО КРПЕ, ГОСПОЂО... ТО ЈЕ ЗА МАРАМИЦЕ!

Distributed by King Features Syndicate.

ОВАЈ... МИСЛИЛА САМ ДА БИСТЕ МОЖДА ВИ ХТЕЛИ ДА ИХ ПОРУБИТЕ... ЗА ДОБРОТВОРНУ ПРОДАЈУ!

БАХ! ТРАЋЕЊЕ ВРЕМЕНА! НИКО НА ЊУ НЕЋЕ ДОЋИ... СВИ СЕ БОЈЕ ДА НЕ НАЉУТЕ ТВОЈУ ТЕТКУ!

АЛИ, ЈА ЈЕ СЕ НЕ БОЈИМ! ПОРУБИЋУ ИХ... АКО МЕ СМРТ НЕ ПРЕТЕКНЕ...

ОХ... ХВАЛА ВАМ!

ИДУЋА СТАНИЦА БИЛА ЈЕ ДОМ СТАРОГ УСАМЉЕНИКА...

...МОЖДА БИСТЕ ПРИСТАЛИ ДА НА ЈЕДНОЈ ТЕЗГИ ПРОДАЈЕТЕ ОВЕ ЂИНЂУВЕ...?

МИСЛИЛА СИ ДА ВИХ ЈА...

ХМ... ШАРЕНЕ СУ... МОЖДА ЋЕ ИХ СВЕТ КУПОВАТИ...

НА УЛИЦИ ПОЛИЈАНА ЈЕ СРЕЛА ДОКТОРА ...

НЕ ВЕРУЈЕМ ДА ЋЕ ПРОДАЈА УСПЕТИ... ИЗГЛЕДА ДА СЕ СВЕТ БОЈИ ТВОЈЕ ТЕТКЕ...

ОХ!

ВЕЋИНА ЉУДИ ЗАРАЂУЈЕ НАСУШНИ ХЛЕБ РАДЕЋИ ЗА ЊУ... У ЊЕНИМ МЛИНОВИМА, У ЊЕНОЈ ФАБРИЦИ... ГОТОВО ЦЕО ГРАД ЈЕ ЊЕНА СВОЈИНА СВИ ЈЕ СЕ БОЈЕ СЕМ СТАРОГ УЧИТЕЉА!

ХАРИНГТОНОВА ФАБРИКА

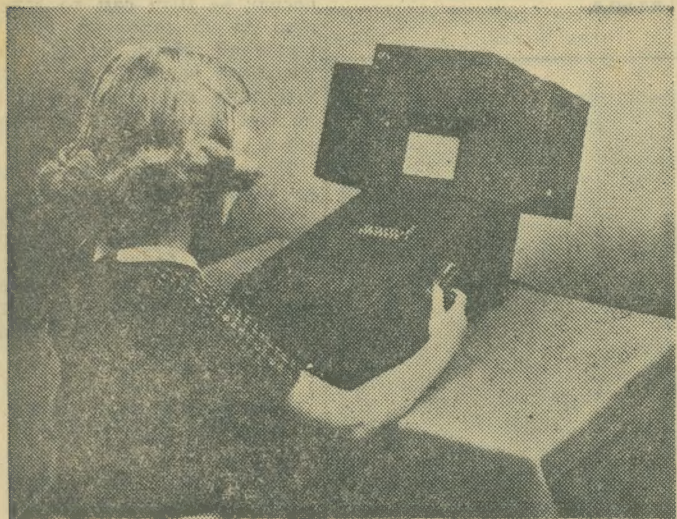
КАСНИЈЕ

„СЕМ УЧИТЕЉА“!

НАСТАВИЋЕ СЕ

МАШИНЕ ЗА УЧЕЊЕ

У свакодневни школски живот ушао је неприметно један изум — „машина за учење“. У основи она је тако једноставна да је свако дете може само направити у школској радионици па опет тако значајна да се може у-

ЈЕДАН ОД КОМПЛИКОВАНИЈИХ МОДЕЛА СКИНЕРОВЕ МАШИНЕ ЗА УЧЕЊЕ КОЈА ПОСТАВЉА ПИТАЊА ИЗ АРИТМЕТИКЕ. ЂАК МОЖЕ ДА ТРАЖИ ДРУГИ ПРОБЛЕМ САМО АКО ЈЕ ПРЕТХОДНИ ОДГОВОР ТАЧАН

бројати међу најважније проналаске те врсте у току последњих година.

Нову машину начинио је професор Харвардског универзитета Бурхас Ф. Скинер иначе познат као стручњак за психологију учења. Експериментишући са разним животињама он је научио голубове да играју пинг-понг и да свирају на клавиру; пацове да на врху њушке држе лопту као фока и друге животиње да изводе друге вештине за које доскора нико не би веровао да је могућно.

Сви ови експерименти служили су Скинеру да проникне у то како људи стичу знање. После дугих огледа он се појавио са својим новим училима која је назвао „машине за учење“. Помоћу њих ђаци могу лако и на забаван начин да науче алгебру, језике, физику, граматику и друге предмете.

Најједноставнија од ових машина је плитка дрвена кутија са узаним прозором на средини поклопца; са стране има ручицу којом се помера текст намотан на ваљцима у кутији.

Шта је постигнуто овим? Да ли деца која не желе да уче показују неке резултате? Чињеница је да деца која су учила помоћу ове справе раде много више и што је најважније у томе уживају. Ученици другог разреда једне основне школе који су се служили овом справом завршили су програм који се нормално прелазио за девет недеља — за непуних пет. А неки од ученика толико воле ту справу да се њоме „забављају“ и у слободном времену.

У најједноставнијем моделу Скинерове машине ученик помоћу ручице доводи до отвора на кутији питање поред кога се налази и празан простор за писмени одговор. Пошто је промислио ученик га напише на одређеном месту и окреће једном ручицу. Трака са питањем и одговором се помера и долази испод прозорчета у коме се може видети али ђак више не може да измени свој одговор. На месту где је малопре било питање појављује се тачан одговор. Видевши да ли је био у праву или не, ђак сам себи даје добру или рђаву оцену. Како на овај начин обично учи више ученика међу њима настаје такмичење ко ће постићи бољи резултат.

Да видимо како професор Скинер објашњава свој систем. На првом месту градиво које се у облику питања појављује на траци мора да буде такво да ђака сасвим лагано, корак по корак води од једноставнијих до компликованијих проблема и то наговештавајући му у сваком одговору следеће питање. Он тврди да је један од најјачих покретача за рад задовољство које човек осети када са успехом заврши неки посао. И док у обичној настави професор има врло ретко прилике да похвали сваког ђака понаособ, дотле ова машина пружа сваком детету, одмах и непосредно, оно мало задовољство када види да је тачно одговорило на постављено питање или успешно решило рачунски задатак.

Овај момент је врло важан за прве године у школи кад дете не уме да тежи неком даљем и већем циљу и када му је тешко да улаже веће напоре да би постигло нешто од чега ће осетити задовољство тек после доста времена. Док је још сасвим мало његово имитирање спољног света богато је награђено ласкањем и тепањем родитеља и околине. Док учи да иде и говори сваки нов корак и реч доносе му похвале, али што је старије похвала је све мање. Онда долази школа. Уместо очекиваних похвала, нажалост, у већини школа код детета се развија страх од предмета и професора. У психи детета се подсвесно ствара кочница за интересовање и учење.

Досада је израђено више од десет разних типова „машина за учење“ међу којима и неке са компликованим електронским уређајима код којих се помоћу слика и звука може научити пуно ствари. Има такође машина које, када одговор није тачан, понављају питање али увек уз нове елементе да би помогли ђаку да дође до истине.

Каква је будућност машина за учење? Вероватно ће се развити два главна типа. Једна ће бити јевтин и једноставан модел, као прва Скинерова машина која стаје нешто преко 2.000 динара. Сваки ученик ће моћи да је има на својој школској клупи а другу исту такву код куће да би решавао домаће задатке.

НАЈЈЕДНОСТАВНИЈИ МОДЕЛ МАШИНЕ ЗА УЧЕЊЕ ПРОФЕСОРА СКИНЕРА НА КОМЕ ЈЕДАН УЧЕНИК ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ПРОВЕРАВА ТАЧНОСТ СВОГ ОДГОВОРА

Други тип је компликованија машина на којој би ученик могао да подешава да ли да одговара на компликованија или простија питања, а када погреши машина би сама исправљала и давала објашњење.

Разматра се могућност производње једног модела који би, кад ученик одговори на неколико питања, брзо и тачно избацивао рецимо овакву поруку:

„До сада си одговарао одлично. Можда би хтео да сазнаш нешто више о Питагори. Ако то желиш, притисни на дугме „обавештења“, а ако не, притисни на оно „даље“.

Како на ово реагују професори? Засад је за њих то прилично заморан посао Нарочито је тешко спремити листе са питањима која се умећу у машину. Али верује се да ће једног дана, кад се систем развије и прошири, живот професора и ђака постати много једноставнији.

ГРАД СЛОНОВЕ СУРЛЕ

Неко је рекао да је овај град мајушан као бисерна шкољка коју Нил раздваја на две различите половине: једна је стари арапски део, са кућама од мрког неокреченог блата, с малим отворима уместо прозора, где су честе џамије чији се шиљци упињу према увек плавом небу без облачка. Дуж уских улица начичкани су дућани који се шарене као разастрте крпе, а преко целог дана напољу је много људи који се тешко крећу у белим галабијама. У другом делу је на улицама мало доконог света. У радњама нема арапског шаренила. Кућице су беле, увек чисте и у њима је пријатно. Прозори су застакљени, али преко њих је увек навучен дрвени или метални капак, јер је овде сунце врело од свог изласка до заласка.

Сад није тешко погодити да је реч о главном граду Судана — Картуму.

★

На саставу Белог и Плавог Нила, на уској траци која има облик слонове сурле, налази се град Картум. Предање каже да је због тога и добио име које носи, јер Картум на арапском значи — слонова сурла.

Пошто су Турци освојили Судан 1821. године Картум је постао главни град вероватно стога што се налазио на саставу река које су тада биле од великог значаја за саобраћај. Турци су у њему одмах развили трговину. Са свих страна су галије, скеле и мали чамци довозили коже крокодила, лавова, тигрова и разних змија. Зачини, разно семење, плодови из околине Нила задржавани су у Картуму и због тога је он постао велики трговачки центар.

За време Махдија, Картум је до темеља разорен и мало село Омдурман, које належе на другу обалу Нила постало је главни град. После окупације Судана од стране Енглеза и Египћана и после битке код Омдурмана 1898. године, Картум је почео поново да се обнавља.

Сада, овај град има веома важну улогу за читаву земљу: ту је смештена државна администрација, центар је многих банака, страних компанија и трговачких фирми. Својим јединственим положајем на саставу два Нила постао је крајња станица за бродове који долазе са југа и стециште је главних железничких пруга од Порт-Судана до Ел Обеида, путева од Донголе, Шендиа, Дарфура, Вад Медани, Дуеима и Костиа.

Од 100.000 становника, колико има централни Картум 89 процената су Арапи док је странаца свега око 15.000. Писменост и просвета је веома развијена. Универзитет је почео да ради пре четири године, свега седам месеци после стицања опште независности. Универзитет се развио од колеџа Картум који је основан 1. септембра 1951. године после спајања Гордон спомен-колеџа и Кинценерове медицинске школе.

Палату председништва републике на обали Плавог Нила градили су египатски владари за време турске окупације. Зграда је била уништена приликом пада Картума, али је рестаурирана 1898. године за време Кинценера. Испред ње су четири топа још из времена турске окупације, окренута према реци. Врт пред зградом је велики и засађен многобројним врстама цвећа, жбуња и разног афричког дрвећа.

За време кондоминијума палата је била резиденција генералног гувернера Судана. После стицања независности, постала је седиште Врховног савета, а сада је, после војног преврата од 17. новембра 1958. године седиште Врховног војног савета оружаних снага.

У приземљу палате, украшеном оружјем, налазе се 72 врсте различитих војних трофеја. Многи примерци оружја потичу од Наполеона и његових генерала који су их поклонили Египћанима, а после, временом, допали су у руке гувернера Судана.

Генерални гувернер Судана 27. марта 1951. године открио је споменик официрима и војницима изгинулим у другом светском рату. Обложен плочама од мрамора са црвеноморских брежуљака споменик је постављен пред улазом у железничку станицу.

На западној страни од Универзитета, на великом пространству, налази се судански музеј: са археолошким, етнолошким и природословним одсеком и разним примерцима јединственим у свету.

Арапски део Судана — Омдурман остао је на западној обали Нила исти, још од времена када је био главни град Судана.

Део града — од моста низ Нил, а нарочито око Махдијевог гроба назива се Мортада, по становницима који већином потичу од робова доведених са југа за време калифове владавине, а који су се касније расно и културно измешали са арапским становништвом.

Ограђен високим зидом од небојеног мрког блата, налази се Махдијев маузолеј у мозаику подигнут 1885. године. У току борби код Омдурмана, гроб је био порушен, али су Енглези после неког времена дозволили верској секти Ансар да подигне велики спомен-гроб. У унутрашњости се налази ковчег са Махдијевим остацима. Верници Ансар секте која броји око 3 милиона, поштују овај гроб као светињу, јер су и Махдија сматрали свецем. Махди значи изасланик Мухамеда који је дошао да спасе народ од зла и беде.

С леве стране маузолеја налази се кућа Махдијевог сина, који носи исто име као и отац. А са друге стране је кућа калифа који је владао Суданом после смрти Махдија до окупације Судана. Ова кућа је сада претворена у музеј историје Махдијевог устанка и владавине.

Испред маузолеја и музеја је „Калифов сквер“ где се одржавају молитве верника.

Омдурман се упознаје тек када се уђе у његове кривудаве уске уличице, где се не могу мимоићи два аутомобила. Одмах на уласку у тржницу кораци морају да се успоре, јер се тешко пробија и мимоилази: Арапи иду лагано, њихове се галабије покрећу достојанствено. С леве и десне стране су дућани од по једва два метра у квадрату, а у сваком висе веома укусно израђене ниске од злата и ђердани, као и други предмети. Са врата вас позивају трговци да уђете и пазарите: има лепих, од слонове кости минијатурно израђених животиња из афричког пространства, кожа од тигра, леопарда, газеле, камиле, лава, јагуара, носорога и других кожица од афричких змија. Трговац ће странцу прво показати и понудити те реткости да их купи да би се сећао ове земље и града који личи на слонову сурлу.

38 МИЛИОНА ТОНА МОРСКЕ РИБЕ ГОДИШЊЕ

Године 1957. док су совјетски морнари на једном броду пловили Омановим морем, између Арабије и Хиндустана, угледали су на води огромну количину мртвих риба, на површини од око 200.000 квадратних километара. Рибе су тежиле по стотину грама а биле дуге 20 до 25 см. Ако их је на квадратни метар било бар десет, то би значило да је пловило 20 милиона тона угинулих младих риба.

Како је дошло до овога? Стручњаци мисле да је слој приземне воде у коме нема довољно кисеоника нагло пошао ка површини тако да су се рибе угушиле. Али ова појава довела је научнике до још једног значајнијег закључка: да у Омановом мору постоје неслућене резерве хране.

Тај случај, као и неки други, били су повод реферату Донована Фина, директора Одсека за риболов при Организацији уједињених нација за исхрану и пољопривреду, ФАО, који тврди да је данашње рибарење нерационално, јер се углавном врши само у водама крај копна. Међутим, на глобусу постоје места у која рибарска мрежа није још ни једном бачена. Та места су, поред Омановог мора, Персијски залив, воде јужно од Аустралије, западно од обеју Америка, а специјално западно од Јужне Америке. Довољно је само пратити лов сардина у Јужној Африци па да се схвати огромна залиха риба у овом делу света. Биолози даље сматрају да се без икакве штете може удвостручити лов риба, љускара и мекушаца. Ово је нарочито значајно за неке земље у Азији чији становници поболевају услед недостатака протеина у исхрани.

Један од задатака који је ФАО преузео састоји се и у снабдевању бродова специјалном опремом и стручним кадром који ће да лови рибу и у пределима досад потпуно занемареним. За непуних десет година, од 1948. до 1957, светска производња рибе у конзерви попела се од 19 на 38 милиона тона, што значи за 60 одсто. Лов у новим подручјима, како се планира, побољшаће исхрану, али неће довести у питање запат младица.

ПИТКА ВОДА ПОМОЋУ СУНЦА

Користећи се искуством израелских стручњака, Институт за техничку физику Академије наука у Туркменији конструисао је инсталацију за пречишћавање слане воде помоћу Сунца.

Направа је врло једноставна. Састоји се од звона чији је горњи део покривен стаклом. Доле је резервоар у који утиче слана вода извучена из бушотина у пустињским пределима. Под дејством сунца, које воду загрева кроз стаклени кров, она се испарава, а на косом стаклу испарење се претвара у течност која отиче кроз једну цев, док со остаје на дну резевоара.

Још се испитују разне врсте ових уређаја. Најјефтинији и најбољи производиће се за пречишћавање воде у пустињским пашњацима, на петролејским изворима и на теренима чији се геолошки састав проучава.

☆

МИКРОСКОП СА РЕНДГЕНОВИМ ЗРАЦИМА

Класични микроскопи са светлосним зрацима могу да увеличавају 1500 до 2000, а изузетно 3000 пута ако се користе ултравиолетни зраци. Електронски микроскопи увеличавају по више десетина хиљада пута. Али пре извесног времена, у Тулузи, у Лабораторији за електронску оптику, конструисан је микроскоп са рендгенским зрацима. Иако он може да увелича свега нешто више од 1.000 пута, његов је значај врло велики, јер омогућује да се виде извесна тела која под свим другим микроскопима остају невидљива.

СЛОБОДНА ЗЕМЉА ГВИНЕЈА

ЧЕСТА СЛИКА: РУБЉЕ СЕ ПЕРЕ НА МОРСКОЈ ОБАЛИ

ЈЕДНА ОД ГЛАВНИХ УЛИЦА У КОНАКРИЈУ

КАРТА ГВИНЕЈЕ

Гвинеја лежи на западној обали Африке између Португалске Гвинеје, Сенегала, Француског Судана, Обале Слоноваче, Либерије и Сијера Леоне. На површини од 245.850 квадратних километара живи 2,510.000 становника. Велики број племена и њихова разнородност стварају знатне тешкоће при споразумевању, али је као званичан језик прихваћен француски. Главни град, политички, културни и привредни центар, јесте лучко место Конарки са око 50.000 становника.

Људи се баве првенствено земљорадњом, а ту успева све тропско воће и поврће као и индустријске биљке. Од рудног богатства има злата и дијаманата, боксита и железне руде.

Како је Гвинеја до свог осамостаљења била колонијална земља, и то у најпотпунијем смислу речи, о некој индустрији нема ни трага јер се машине нису увозиле, већ су сви продукти ове иначе богате и плодне земље одвожени и продавани у бесцење. Французи су као господари извозили све а нису давали ништа.

Готово 93% становника је неписмено. Веома је мали број школа основног образовања, а средњих и виших школа није ни било. У целој земљи је постојала само једна болница којом су руководили француски лекари и лечили углавном Французе.

Народ ове земље је доброћудан, гостољубив и вредан. У новој демократској држави настоји да што брже отклони тегобе дугогодишњег ропства и да се ослободи француског економског и политичког утицаја. Гвинеја је тражила и успоставила чврсте везе са свима мирољубивим земљама света.

ПРОПАСТ »КАНАДСКЕ ЦАРИЦЕ«

Бомбе и мине, бодљикаве жице и пушчана танад нису правили разлику између мушкараца и жена. То су убрзо осетиле и саме жене које су у рату заједно са војницима радиле у пристаништима и на аеродромима, патролирале у обалским чамцима или се нашле на торпедованим бродовима док су пловиле са одређеним задатком. Ово је прича Фреде Бонер, која је преживела потапање брода „Канадска царица“.

Када су Јапанци заузели Сингапур, нас шест жена које смо као радиотелеграфисти радиле на аеродрому, биле смо једним бродићем пребачене у Коломбо. Али, када су се Јапанци искрцали на Цејлону, ми смо из луке Дурбан бродом „Канадска царица“ кренуле за Енглеску. Наш брод са око 200 француских, грчких и пољских избеглица, и око 300 италијанских ратних заробљеника, чији је командант дао часну реч да заробљеници неће покушати да беже, испловио је 2. марта 1943. године.

Још пре поласка упозорени смо да ћемо пловити кроз област где су непријатељске подморнице потопиле више савезничких бродова, али ми смо мислили да ће брзина нашег брода надвладати непријатељска торпеда. Циљ пута био је лука Такороди, на Златној обали. Више од недељу дана пловили смо по дивном сунчаном времену. Површина океана била је равна као огледало. Једанаестог марта радиотелеграфиста је скинуо своје слушалице и још једном прочитао ухваћене сигнале: „Продужите за Фритаун“.

Ова измена правца довела је „Канадску царицу“ на домак перископа једне немачке подморнице.

Торпеда су полетела

Следећи дан био је врло леп. Приближавали смо се екватору. Машине су радиле пуном паром и пловећи цикцак, повећавале брзину. Угледали смо преврнуте чамце за спасавање и остатке потопљених бродова, али то није утицало на наше самопоуздање: ишли смо врло брзо и сматрали да нас ништа не може зауставити. На палуби брода био је и други официр Кенетс Форман који је, осмехујући се и ударајући прстом о ограду рекао:

— Ништа ово чудо не може одвући на дно...

Климнула сам главом у знак одобравања, али неко страшно предосећање тог тренутка ми се увукло у душу.

Сумрак тропске ноћи дошао је 13. марта нагло. Све је било нормално, само је велика лађа подрхтавала више него обично јер су машине радиле пуном снагом. Нешто пре једанаест часова светлост у кабинама је угашена. А убрзо после тога чули смо потмуо тресак који је долазио далеко испод нас. Знали смо да то могу бити само торпеда. Неколико тренутака доцније брод је стао као мртав.

Никакав сигнални аларм није се чуо. Нестало је светлости. Све је затајило. Један прецизни или случајни торпедо ударио је усред машинског одељења. У том злослутом мраку нису се чули престрашени повици. Као да смо сви очекивали тај удес.

Мојих пет другарица и ја налазиле смо се тог часа у истој кабини. Брзо смо обукле јакне, ставиле појасеве за спасавање и нашле се у буjици људи која се просто сливала на горњу палубу. Сви су изгледали мирни, можда због помрчине густе као тесто. Чула су се само наређења. Знали смо да нас ни следећи торпедо неће промашити. Били смо остављени на милост и немилост људи у подморници.

Пробиле смо се до чамца за спасавање. Крај њега је стајао други официр Форман, кога више никад нисмо виделе.

Чудовиште је изронило

Месец се пробијао кроз облаке и при његовој светлости назирале су се силуете људи и брода који је већ био јако нагнут. Са палубе су бацали сплавове, бурад, даске, појединци су се конопцима спуштали низ бок брода.

Тада се чуо шум торпеда и брод је поново погођен. Људи су поскакали у тамну водену масу, а они који су се спуштали низ конопце озледили су дланове од трења толико да су доцније платили главом, јер нису могли да се чврсто држе за ивице сплавова или за даске које су пловиле површином океана.

Нешто раније један бродски официр је отишао до италијанских заробљеника и пошто се уверио да сви имају појасеве за спасавање рекао им да напусте торпедовани брод.

Изненада се море испред нас просто отворило и из њега је изронила, као чудовиште, огромна подморница. Са куполе, немачки командант је наредио најближем чамцу да се приближи. У њему се баш налазио и један италијански официр који је почео нешто бучно да говори команданту подморнице. Извукли су га на палубу и он је од радости почео да игра. Затим, гласно се подсмевајући, приближио се бродоломницима да би их фотографисао.

Подморница је ускоро поново заронила, и нова салва торпеда погодила је бродски труп. Али „Канадска царица“ је још два сата лебдела на површини пре него што је уз страховити хук потонула на дно океана. Тај страшан мрмор воде чула сам из ноћи у ноћ, скоро годину дана.

Ноћ нам је изгледала дуга. Повремено би се чули повици за помоћ. На крају дође зора, изненада као што бива у тропским областима, и ми смо свуда уоколо угледали чамце и сплавове крцате бродоломницима. Рањеници су јаукали, многи су патили од морске болести.

Умирали су да би спасли друге

Задивила нас је храброст бродског лекара поручника Цеклина. Он је два дана непрестано пливао од сплава до сплава, од једног до другог чамца и указивао помоћ повређенима. У једном тренутку, исцрпен, нестао је у води. Сцене су биле потресне. И ми смо патиле од глади, жеђи, морске болести, сунца и хладноће, али највише су нас потресале драме појединих бродоломника.

У сећању ми је остао и овај призор. Један сплав, пренатрпан преживелима, био је у опасности да сваког часа потоне. Да би га растеретио са сплава се отиснуо командант брода Пакслеј са још двојицом бродских официра. Ухватили су се за врх једног преврнутог чамца. Тада смо их последњи пут видели. Жртвовали су себе да би спасли друге.

Другог дана по подне после торпедовања брода, изнад наших глава је ниско опкружио један авион. Јавила нам се нада да је час спасења близу. Али оно је дошло тек четвртог дана. Сунце је већ залазило, а са њим и наша надања, кад изненада на пучини угледасмо један пријатељски ратни брод. Исцрпљене су нас извукли на палубу. Ту смо сагледале резултате ове трагедије на мору: две стотине преживелих било је спасено, док је три стотине људи изгубило живот у океанским дубинама. Остали су тамо где почива и „Канадска царица“.

ЗА ДОБАР КРЕВЕТ...

Акција зимске помоћи у Швајцарској недавно је одржала састанак са представницима штампе када је саопштено да ове године, као најпрече, има да се реши проблем недостатка кревета. Анкета коју је ова организација спровела прошле недеље дала је управо поразан резултат — 7.000 Швајцараца је отворено признало да нема свој кревет, а број оних који су се стидели да то признају сматра се да је бар исти толики. Ова појава је ређа наравно у градовима, а чешћа на селу. Али мањак кревета износи од 6 до 9 па и петнаест — на хиљаду житеља.

Недостатак постеља у једној од најбогатијих земаља Европе социолози приписују чињеници што су мали сељаци и пољопривредни радници видели слабу вајду од конјунктуре. Али у тим друштвеним слојевима више се даје на одело и јело, чак и на телевизијске и разне електричне апарате, а штеди на постељама. Њихова цена је додуше доста висока — 300 до 500 франака. Стручњаци су сада израдили нацрте за удобно лежиште чија цена неће бити већа од 280 франака. Зато ће у оквиру овогодишње зимске помоћи бити спроведена акција под паролом: „Сваком Швајцарцу добар кревет“.

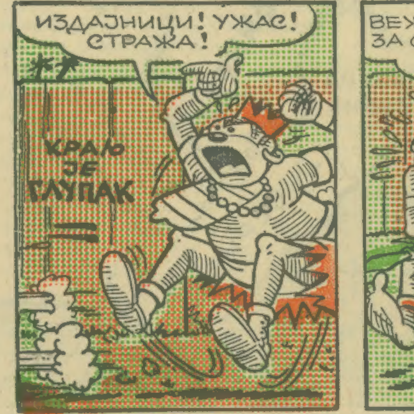

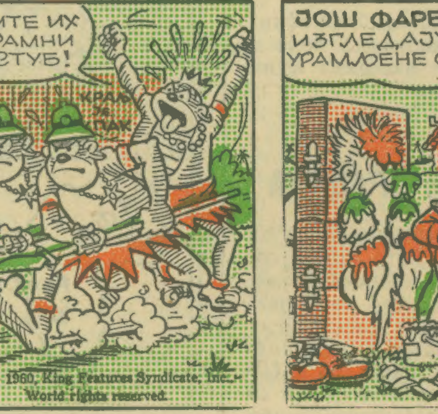

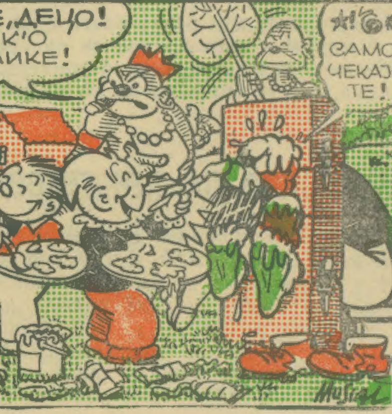

Да ли знате?

ДВОСТРУКИ ТОЧКОВИ НА ТРАКТОРУ

Приликом вожње трактора по меком, мокром или песковитом терену потребно је ставити преко гума ланце. Да не би губио време при стављању и скидању ланаца, један фармер је снабдео свој трактор двоструким точковима и сада га са лакоћом тера по сваком терену.

ШТА ЈЕ ИНТЕЛИГЕНЦИЈА?

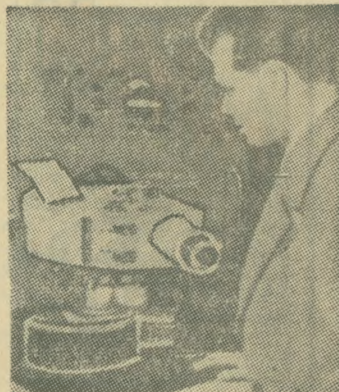
Има преко двадесет дефиниција о томе шта је интелигенција. Неки научници сматрају да је то способност појединца да своје мишљење употреби за нове захтеве. Или: општа духовна способност прилагођавање новим задацима и условима живота. Други кажу да она садржи: схватање, проналазштво, одређеност и самокритику. Трећи мисли да је интелигентан онај човек који показује самосталност суђења и стваралаштво. У обичном животу се под интелигенцијом подразумева способност сналажења у свакој ситуацији.

Пажња, схватање, памћење, већ стечено стање и незаморљивост у послу предуслов су интелигенције. Њено развијање је постепено, али се испољава са готово одређеном правилношћу. Тако је примећено да је темпо развитка интелигенције у првим годинама живота, код деце, далеко бржи и богатији него доцније. Уколико се ближи граници сазревања он је све спорији. Између прве и друге године живота прираштај интелигенције је много већи него између осме и девете, а овај опет већи него између 14 и 15 године. Као крајња граница сматра се 15 до 18 година. Да ли ће се развој код неког детета завршити у 15. или ће ићи до 18. године зависи од његове бистрине. Уколико је дете бистрије развој ће трајати дуже, а уколико теже схвата завршиће се раније. После ове границе интелигенција се више не развија, али зато у целом животу из те основне способности развија се рутина, стиче искуство, вештина и знање.

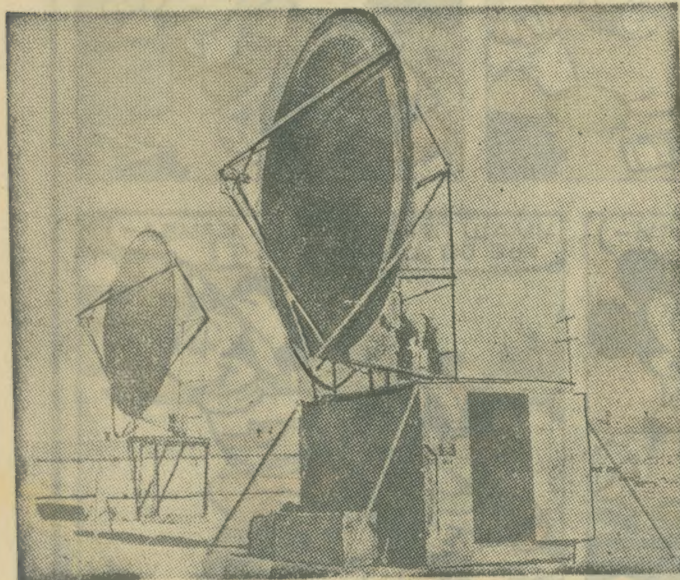
Сматра се да је интелигенција више наслеђена, него стечена особина. Иако деца у једној породици живе у истим спољашњим условима она нису исте интелигенције, а свака промена нарочито у негативном смислу утиче и на њен поремећај. Иако деца расту у истој средини ипак немају исте услове, постоје више и мање вољена деца: првенац, мезимац, „син“. или „кћи“ у породици са више дечака и тако даље.

Али сасвим је сигурно да повољна средина и одлучно васпитавање могу утицати, наравно уз предиспозицију, на развој интелигенције и то нарочито на развој извесних способности.

2,500.000 СЛИКА У СЕКУНДИ

У СССР је конструисана камера која у секунди може да начини 2,5 милиона слика. Фокус сочива пада на огледало које се окреће великом брзином а ово одбија слике на полукружну траку филма.

НАДУВЕНА АНТЕНА

Површина ове гумене антене која се надува прожета је са унутрашње стране металом. За неколико минута може да се распакује, надува и постави где треба.

АСТРОНАУТСКЕ НАОЧАРИ

Спремајући комплетну заштитну одећу за будуће астронауте стручњаци конструишу и специјалне наочари против заслепљујуће светлости. Ове наочари треба да заштите очи, јер се у васиони светлост не расипа. На путнике ће падати велика количина светлости што ће бити опасно по њихово здравље. Међутим у високим васионским просторима, када брод буде дошао у сенку Земље, владаће тоталан мрак. Нове наочари треба да заштите путнике и од једне и од друге опасности, па зато оне морају аутоматски да се прилагођавају променама.

Нема опасности

На састанку стручњака за ваздухопловну медицину, одржаном у Лондону, британски физиолог Стјуарт је рекао да не постоји опасност за човечији организам од било какве брзине коју ће развијати васионски бродови.

— Нема брзине, — истакао је он, коју човечји организам не може да поднесе, али под условом да буде опремљен заштитним средствима.

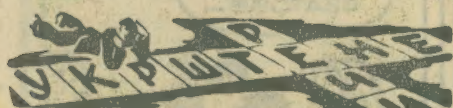
Пиће на карте

Амерички војници у Немачкој неће моћи више да троше виски и друга жестока алкохолна пића — сем три флаше месечно — произведена у Великој Британији, Француској и другим земљама, али ако су она из САД ово ограничење не важи.

ПОЛЕТЕО БИ КАД БИ ИМАО МОТОР И КРИЛА

Аеродинамична каросерија овог модела који су Италијани приказали на једној изложби аутомобила доводи нас у двоумицу: који је предњи део „Селене“? Она истина нема мотор али можда представља модел будућности? Ауто има три реда седишта. Између задњих која су окренута једна према другима налази се мали бар. Волан се може пребацити на леву или десну страну и због тога се са обе стране налазе исте табле са инструментима.

Водоравно: 1) тропско дрво; 5) град у Чехословачкој; 6) два иста слова; 7) острво у Средоземном мору; 10) показна заменица; 12) оквир; 13) део одеће; 15) два сугласника; 16) лирско-епска песма; 17) похвална песма; 19) земљиште; 20) женско име; 22) име песника Ујевића; 23) сила; 25) део намештаја; 27) јужни ветар са Средоземља; 28) предлог; 29) развалина; 30) ред; 31) мера за површину; 32) лева притока Саве; 33) хемијски знак за галијум; 35) удружење; 36) појава на мору.

Усправно: 1) музички инструмент; 2) припадник једног огранка старих Словена; 3) гувернер св. Јелене у време Наполеона; 4) првак; 5) град у северној Немачкој; 7) слушатељка универзитета; 8) стадо; 9) навала; 11) земни гас; 13) спрат; 14) син тројанског краља Пријама; 18) Обри; 21) трговачки посредник; 23) део чизме; 24) стара турска титула; 26) плодно место у пустињи; 30) део тела; 32) наша река; 34) скраћеница за аутономну покрајину; 35) хемијски знак за литијум.

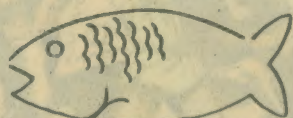
РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) Ика; 3) Раб; 6) али; 7) Тарац; 9) рита; 11) талк; 12) Ајова; 14) Спа; 15) па; 16) ало; 17) ол; 18) Ибара; 20) ада; 21) Ири; 22) сим; 23) ура; 24) пилав; 26) сч; 27) вал; 28) ср; 29) так; 31) њорка; 33) анал; 35) стан; 36) висок; 37) ана; 38) Наб; 39) Ања.

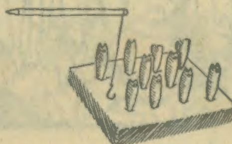
Усправно: 1) Илија Бирчанин; 2) Кито; 3) рат; 4) Арас; 5) „Вал под маскама“; 6) Арапи; 8) скала; 10) Авари; 13) ала; 19) ара; 20) Аил; 22) силос; 23) устав; 24) пањ; 25) врана; 30) каса; 32) Ртањ 34) Лаб.

ДЕДИНЕ ВЕШТИНЕ

ПЕЦАЊЕ

Начините у соби рибњак и пецајте. То није нимало тешко. Према слици 1. прецртајте рибу и исеците је по ивици. Прилепите је на један картон и прецртајте је десет пута да бисте добили 10 истих риба. На репу сваке рибе запишите по један број од 1 до 10. Пробушите рупу на свакој глави на месту где је око. Рибњак направите од једне половине плитке сасвим равне кутије. и на њој направите 10 зареза у облику слова V (као на слици бр. 2).

Пресавијте рибе по дужини и забодите их у зарезе које сте направили, али пазите да се бројеви не виде.

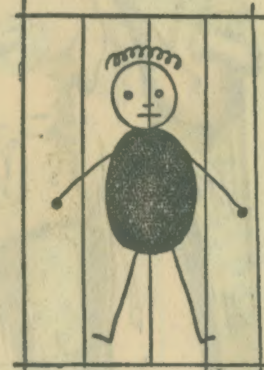
Удицу направите од једног парчета жице који савијте као кукицу и вежите је канапом за оловку или неки штапић.

Сваки играч пеца кад на њега дође ред а треба да се труди да провуче кукицу кроз око рибе. Ако је упеца он бележи број који се налази на репу рибе. Играч који прикупи највише поена добија и партију.

ЗАТВОРЕНИК

Први играч је „тамничар“, а његов противник „врач“. Тамничар треба кришом да забележи на парчету хартије једну реч. Врач ће се трудити да је погоди. Први играч ће му помоћи са три знака: показаће му, замењујући слова цртицама, — број слова те речи; затим ће написати прво слово, а онда последње. Ако се прво или последње слово понавља и на другим местима у тој речи, тамничар је дужан да га напише на сваком месту.

Пре него што почне игра, тамничар треба да нацрта један правоугаоник који представља затвор у који ће играч бити затворен ако не погоди ону реч.

Погађање почиње: врач каже једно слово, и, ако га има у тој речи, тамничар га уписује на месту где год се оно налази. Али ако се врач превари, тамничар почиње да га хапси: за прву грешку ставља му главу у затвор; за другу тело, за трећу једну ногу, за четврту другу ногу, за пету једну руку за шесту другу руку и, ако седми пут погреши, врач је добио и косу и потпуно је ухапшен. Међутим ако погоди целу реч пре 7. грешке, он постаје тамничар.

КАТЕГОРИЈЕ

	К	А	П	А

Сваки играч направи цртеж као на слици. Изаберете једну реч од четири слова и напишете их у горњим квадратима. Лево означите 4 категорије, на пример: биљке, животиње, градови, славни људи. Кад се да знак за почетак свак се труди да у прегради за животиње упише неку животињу од четири слова, а онда биљку, град и славно име. Све речи морају да имају почетно слово исто које и прва реч, горе већ написана. Играч који први испуни све преграде добија партију.

...срце одраслог плавог кита тешко је око 700, а језик преко 4.000 килограма.

...прва изложба фото-аматера била је приређена у Београду априла месеца 1901. године.

...четкица за зубе појавила се први пут 1786. године, и то у Енглеској. У почетку је била примљена с великим подозрењем и сумњом. Кад су се ове четкице појавиле у Француској, лекар Монси је написао: „То је вртлог моде који се под плаштом хигијене граничи с варварством. Чистити зубе! Као да се свемогућа природа сама не брине о чишћењу нашег организма!“

... последња битка једрењака у историји одиграла се 1853. године под Синопом за време кримског рата.

... скандинавско ваздухопловство добиће ускоро најбржи трговачки авион на свету који ће лети брзином од 1030 километара на час.

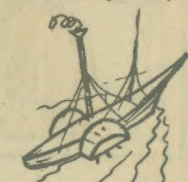
...за Букефала, коња македонског краља Александра Великог, плаћено је

170 пута више него што се у то време плаћало за доброг коња.

... у доба Јулија Цезара просечна дужина човечјег живота износила је 18 година.

...први пароброд „Клермон“, који је 1807. године саградио Роберт Фултон, на свом првом путовању није имао ниједног путника. Пут од 240 километара узводно по реци Хадсону, од Њујорка до Албанија, пароброд је прешао за 32 часа. На повратку за Њујорк само се један путник, пореклом Француз, усудио да путује паробродом.

МИКИ

by Walt Disney

УУУПС!

МИКО! ДОЛАЗИ ОВАМО ГОРЕ!

ОДМАХ, УЈКА МИКИ!

УЈКА МИКИ, 'АЈДЕМО НА СКИЈАЊЕ!

ИМАМ **ДРУГЕ** ПЛАНОВЕ!

ДАНАС ЋЕМО ДА РАСКРЧИМО МАНСАРДУ... ЈЕДНОМ ЗА УВЕК!

АУТО СТАНИЦА

А ОВО?

СТОЈ! ПАТИМЕ САМ ПОСТИГАО ЧЕТ'РИ ГОЛА НАЈВАЖНИЈОЈ УТАКМИЦИ!

ШТА ЋЕМО СА ОВИМ КАМЕНИЦАМА?

ОХ... СТРАЋИО САМ ЧИТАВО ЈЕДНО ЛЕТО ДОК САМ ИХ СКУПИО!

ТО ЈЕ ПОКЛОН ОД БАБА МАРТЕ... МОРАМО ЈЕ САЧУВАТИ ЗА СЛУЧАЈ ДА НАМ ДОЂЕ У ПОСЕТУ!

УЈКА МИКИ... **НЕ, МОЛИМ ТЕ!** ТО МИ ЈЕ НАГРАДА ЗА ОДЛИЧАН УСПЕХ ИЗ ЗООЛОГИЈЕ!

НЕ ТО! ТО ЈЕ ДЕО СТАТИВЕ... СА ОНЕ УТАКМИЦЕ КАД СМО ПОСТАЛИ ПРВАЦИ ПРВЕ ЛИГЕ!

ИМАШ ПРАВО, МИКО... КЛИЗАЊЕ ЈЕ ДИВАН СПОРТ!

МИЛОШ ВОЈИНОВИЋ

Браћа Вукашин и Петрашин Војиновићи почели су да опремају брата за сватове.

У исто време слуге су спремале њиховог најбољег кулаша.

– Слушај добро и запамти шта кажем: кад сустигнеш цареве сватове...

Цареви сватови су ишли ка граду Леђану у земљу латинску.

Кад су сватови пролазили кроз Загорје, прикључио им се један чудан непознати коњаник.

– Долазим из земље Каравлашке, где сам служио бега Ресул-бега... Пошто ми није платио за службу, пошао сам да потражим нову... Могу ли поћи с вама?

– Добро, видећемо за време одмора.

Ово младо бугарче би желело да путује с нама.

Нека путује! Где је хране за нас биће и за њега.

И тако је непознати коњаник био примљен у сватове цара Душана и продужио пут с њима.

С врха једног дрвета један стражар је пажљиво посматрао видик.

– Ево сватова!

Одговорни уредник Стојиљко Стојиљковић Београд, Македонска 31. — Издаје и штампа „Политика" штампарско издавачко предузеће Београд, Македонска 31. Текући рачун број 101-707/1-82. Поштански фах 124. — Претплата за нашу земљу: годишња 900, полугодишња 450; за иностранство: годишња 1.200, полугод. 600 дин. Рукописи се не враћају.